

dignitate ecclesiastica constitutae munitis et subscriptis, eadem fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Nomina autem singulorum dapiferorum, qui nobis, et eisdem cardinalibus, in conclavi existentibus inservierunt, sunt haec, etc. 1

Clausulae.

§ 22. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, receptionis, creationis, constitutionis, assignationis, aggregationis, liberationis, exemptionis, remissionis, condonationis, legitimationis, abstensionis, dispensationum, decretorum, concessionum, praeceptorum, mandatorum, indultorum, derogationis et voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beati Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXIII, x kalendas ianuarii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 23 decembris 1623, pontif. an. I.

XX.

Erectio commendae Bononiensis hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani in baiulivatum prioratum nuncupandum.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium a dignitate huiusmodi militum petunt.

Militantis Ecclesiae regimini inscrutabili divinae sapientiae providentiâ, nullo licet meritorum suffragio, praesidentes, et attentâ mentis acie considerantes, hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani in primordiis nascentis Ecclesiae in civitate sanctâ

1 Nomina ommissa fuerunt in edit. Main. (R. T.).

2 Ex Regest. in Secret. Brev.

Hierusalem institutum, et deinde ob rerum vicissitudinem varia in loca, postremo autem in insulam Melitae, B. Pauli apostoli multis celebratam miraculis, translatum, firmissimum, tutissimumque reipublicae christianae adversus immanissimi turcarum tyranni invasiones propugnaculum existere, eiusdemque hospitalis fratres milites tamquam veros Christi athletas, nullis laboribus, nullisve corporum periculis parcendo, pro fidei catholicae adversus christiani nominis hostes defensione et propagatione iugiter laborare, dignum, quin potius debitum reputamus, ut Sedes Apostolica novas quandoque dignitates pro ipsis fratribus militibus ad maiorem ipsius hospitalis decorem erigat et instituat, quo fratres milites praedicti, maioribus semper Sedis praedictae beneficiis devincti, in tam laudabili eorum vocatione et instituto constantius perseverent.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, praepetoria seu commenda de Bononia prioratus Venetiarum hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani per obitum quondam Alphonsi de Este, illius, dum viveret, ultimi possessoris, extra Romanam curiam defuncti, vel aliâs certo alio modo vacaverit et vacet ad praesens; nos praepetoriam seu commendam huiusmodi in civitate nostrâ Bononiensi (quae studiorum mater, et quasi altera Roma dicitur) existentem, ac sufficientibus ad sustinendam baiulivi dignitatem, omniaque baiulivatu incumbentia onera commode supportanda redditibus dotatam 1, dignioris nominis titulo decorare volentes, ac sperantes fore, ut eiusdem hospitalis et Linguae Italiae fratres, spe consequendae dignitatis huiusmodi allecti, maiora eidem hospitali obsequia praestare conentur, motu proprio et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis

Commenda Bononiensis.

1 Erronee edit. Main. legit *dotata* (R. T.).

A prioratu Venetiarum dividitur, eximiturque.

Et in prioratum erigitur.

Cum omnibus privilegiis et praerogativis.

plenitudine, praepetoriam seu commendam praedictam a dicto prioratu Venetiarum, ac quacumque illius prioris iurisdictione et superioritate, tenore praesentium, perpetuo separamus, dismembramus, eximimus et liberamus, separatamque, dismembratam ac exemptam et liberam esse et fore decernimus.

§ 2. Necnon eandem praepetoriam seu commendam in baiulivatum perpetuum prioratum nuncupandum eiusdem hospitalis, ac nationis et Linguae Italiae, cuius dispositio, exceptâ hac primâ vice, ad Linguam et nationem italicam huiusmodi perpetuo pertineat 1, ad instar aliorum dicti hospitalis baiulivatum, pro uno eiusdem hospitalis fratre milite magnae crucis futuro illius baiulivo priore nuncupando, nationis et Linguae huiusmodi, qui ad eundem baiulivatum, illius vacatione (hac primâ vice, ut praefertur, exceptâ) eveniente, servatâ formâ statutorum hospitalis et in reliquis Linguae huiusmodi apostolicâ auctoritate confirmatorum assumi debeat, omniaque ipsius hospitalis fratribus militibus ac baiulivis incumbentia onera subire teneatur, atque omnibus et singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, praerogativis, antelationibus, favoribus, honoribus et insigniis, necnon voto activo et passivo, sessione, stallo et praeceminentiis in quibuscumque ipsius hospitalis tribunalibus, necnon capitularibus, ac generalibus, particularibusque, et provincialibus conventibus, capitulis, consiliis, tam ordinariis quam completis, assembleis, scardiis, aliisque quibuscumque actibus, tam publicis quam privatis, ac demum omnibus et singulis aliis gratiis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus alii hospitalis et Linguae huiusmodi fratres milites baiulivi priores nuncupati de iure, usu,

1 Verbum *partineat* deesse censuimus (R. T.).

consuetudine, vel privilegio, aut aliâs quomodolibet utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, etiam quoad antianitatem, et consequutionem aliorum baiulivatum, prioratum, praepetoriarum, commendarum, ac aliorum quorumcumque hospitalis huiusmodi beneficiorum, officiorum ac dignitatum, non solum ad eorum instar, sed etiam pariformiter, et aequè principaliter, in omnibus et per omnia, absque ullâ prorsus differentiâ, perinde ac si baiulivatus praesentes erectus et institutus huiusmodi a primaevâ eiusdem hospitalis institutione erectus et institutus fuisset, uti, potiri et gaudere libere et licite valeat, tenore praesentium, perpetuo, sine tamen alicuius praepetoriae, erigimus et instituimus.

§ 3. Illique sic erecto et instituto, pro eius ecclesiâ, ecclesiam dictae praepetoriae seu commendae, necnon omnia et singula proprietates, res et bona quaecumque dictae praepetoriae seu commendae de Bononia in quibusvis rebus consistentia, et undecumque provenientia, cuiuscumque qualitalis et speciei existentia, cum omnibus iuribus et pertinentiis suis universis, apostolicâ auctoritate, eandem tenore praesentium, etiam perpetuo concedimus, applicamus et appropiamus: ita quod liceat baiulivatum praesentes erectum pro tempore obtinenti, per se, vel alium, seu alios, eius ac dicti baiulivatus nomine, illorum omnium veram, realem, corporalem et actualem possessionem, iuxta statuta seu stabilimenta praedicta, propriâ auctoritate apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, fructus quoque, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta ex eis provenientia percipere, exigere et levare, ac in suos, necnon baiulivatus huiusmodi, adimpletis et supportatis prius exinde solitis et consuetis oneribus, iuxta formam sta-

Ecclesia, bona naque commendae eidem assignantur.

tutorum seu stabilimentorum praedictorum, usus et utilitatem convertere, magni magisteri hospitalis huiusmodi, ac prioris Venetiarum, seu alterius prioratus, a quo praecipua seu commenda huiusmodi forsitan dependet, ac Dioecesanum loci, vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Clausulae pro
harum litterarum
firmitate.

§ 4. Decernentes, praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, sub praetextu, quod magnus magister, seu prior Venetiarum huiusmodi, sive quicumque alii, in praemissis forsitan interesse habentes, seu quomodolibet habere praetendentes, vocati non fuerint, seu ex quibusvis aliis praetextis et causis, quantumvis iustissimis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu, ex quovis capite vel causa notari, impugnari, seu in ius vel controversiam vocari, aut contra eas quomodolibet opponi posse, sed semper et perpetuo ac omni tempore validas et efficaces existere, nec sub ullis omnino similium vel dissimilium erectionum, vel aliarum gratiarum reformationibus, limitationibus, suspensionibus et aliis contrariis dispositionibus comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum, et eum, in quo erant, statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub anteriori¹ data per eos, quorum intererit, quodcumque eligenda concessas, validasque et efficaces fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, ac perpetuo suffragari; sicque, et non aliter, per quoscumque iudices ordinarios et delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales (sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate), iudicari et definiri debere, ac

¹ Forsan legendum posteriori (R. T.).

irritum et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Quocirca dilecto filio nostro Roberto tituli S. Alexii presbytero cardinali Ubaldino nuncupato; moderno, et pro tempore existenti nostro et Sedis Apostolicae in dicta civitate Bononiensi legato, ac vicelegatis, necnon causarum curiae camerae apostolicae generali auditori, per apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte existentis baiulivi, prioris nuncupandi, baiulivatus per praesentes erecti huiusmodi fuerint requisiti, solemniter publicare¹, eique in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari. Non permittentes ipsos vel quempiam ex eis per magnum magistrum, seu consilium, hospitale, seu priorem Venetiarum huiusmodi, vel quoscumque alios, desuper quomodolibet indebite molestari, perturbari vel inquietari aut impediri; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando², invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac nostra de iure quesito non tollendo, necnon quibusvis aliis apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus

¹ Videretur de more legendum publicantes (R. T.).

² Erronee edit. Main, legit aggravandi (R. T.).

Eorumdem
exequutores de-
signantur.

Contraria
quaeque tollun-
tur.

conciiliis editis specialibus vel generalibus constitutionibus et ordinationibus, necnon hospitalis huiusmodi (iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, ac stabilimentis, ordinationibus capitularibus, antianitatibus, usibus et naturis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis, ac magistro et conventui, necnon priori Venetiarum, ac fratribus etiam antianis, et aliis quomodolibet nuncupatis hospitalis huiusmodi, tam per felicis recordationis Ioannem XXII, Martinum V, Eugenium IV, Sixtum IV, Pium II, Paulum similiter II, Leonem X, Clementem VII, Paulum III, Pium etiam IV, Pium similiter V, Gregorium XIII, Sixtum pariter V et Gregorium XIV, necnon quoscumque alios Romanos Pontifices praedecessores nostros, quam nos et Sedem eandem, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, etiam per viam legis, aut contractus, vel statuti perpetui, in genere vel in specie, vel aliis quomodolibet, et motu simili, et ex certa scientia, ac de apostolica potestatis plenitudine, etiam de fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium consilio, necnon ex certis causis tunc expressis, ac etiam consistorialiter propositis, et diligenter examinatis, seu etiam ad quorumvis aliorum principum instantiam, etiam iteratis vicibus, concessis, approbatis et innovatis; etiamsi in eis caveatur expresse, quod non censeatur illis derogatum, nisi derogatio huiusmodi de eorumdem cardinalium consilio, et consistorialiter fiat, atque tunc magistri et conventus praedictorum ad id expressus accedat assensus, necnon litterae derogationis huiusmodi certis modo et forma tunc expressis intimatae et notificatae fuerint. Quibus omnibus et singulis, etiamsi

de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua mentio seu quaevis alia expressio habenda, vel forma ad hoc servanda foret, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus, communiter aut divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXIX decembris MDCXXIII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 decembris 1623, pontif. anno I.

XXI.

*Confirmatio litterarum Gregorii XV de privilegiis militiae B. M. Theutonico-
rum concessis per Sedem Apostolicam.*

Urbanus Papa VIII.
ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem, in supremo militantis Ecclesiae solio et apostolicae potestatis plenitudine, immensa Redemptoris nostri benignitate, constitutum, privilegia, gratias et indulta per praedecessores suos militibus et hospitalibus quibuslibet ad eiusdem Redemptoris nostri gloriam, eiusque Ecclesiae suae sanctae exaltationem, et catholicae fidei defensionem, nec non pietatis et charitatis opera exercenda pie institutis, illorumque superioribus, militibus, fratribus et aliis personis concessa, ut firma et illibata perpetuo remaneant, apostolicae confirmationis robore communitate, et aliis in his providentiae suae partes favorabiliter interponere, prout, rerum et temporum qualitatibus debite

¹ Ex regist. in Secret. Brev.

pensatis, conspici in Domino salubriter expedire.

Gregorius XV declaravit militibus B. Mariae Theutonicorum ea solum competere privilegia, quae a praedecessoribus Pontificibus militiae S. Iohannis Hierosolymitani concessa sunt.

§ 1. Alias siquidem felicitatis recordationis Gregorius Papa XV, praedecessor noster, omnia et singula privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates et gratias tam per se, Sedemque Apostolicam, quam recolendae memoriae Leonem X, Clementem VII, Paulum III, Pium IV, Pium V, Gregorium XIV, Clementem VIII et Paulum V Romanos Pontifices, similiter praedecessores nostros, dilectis filiis magno magistro et conventui hospitalis S. Iohannis Hierosolymitani, illiusque prioribus, baiulivis, praeceptoribus, commendatariis, fratribus, militibus, subditis, vassallis, colonis et presbyteris curam animarum exercentibus concessa et respective confirmata, hospitali domus B. Mariae Theutonicorum, eiusque magistro, prioribus, baiulivis, praeceptoribus, commendatariis, fratribus, militibus, subditis, vassallis, colonis et presbyteris curam animarum exercentibus concessit; decernens hospitale B. Mariae Theutonicorum, illiusque magistrum, priores, baiulivos, praeceptores, commendatarios, fratres, milites, subditos, vassallos, colonos et presbyteros nullis aliis privilegiis, gratiis et indultis, quatenus huiusmodi concessione non comprehenderentur, quovis praetextu et ex quacumque causa uti, frui et gaudere posse, nec debere, quinimmo illa omnia cessare, ac irrita et nulla, nulliusque reboris et momenti esse et fore, prout in dictis Gregorii praedecessoris in forma brevis desuper sub die xxiii decembris mdcxxii expeditis litteris¹, quarum tenores praesentibus pro expresso haberi volumus, plenius continetur.

Gregorii litterae confirmatae Urbani.

§ 2. Quare inviolabili dictarum Gregorii praedecessoris litterarum, omniumque et singulorum in eis contentorum, observationi, quantum cum Domino possumus,

¹ Quae in Bullario non leguntur (R. T.).

consulere, necnon magistrum, priorem, baiulivos, praeceptores, commendatarios, fratres, milites, subditos, vassallos, colonos et presbyteros dicti hospitalis B. Mariae Theutonicorum, ob egregiam eorum in nos et Apostolicam Sedem fidem et devotionem, specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas¹ fore censentes, motu proprio et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praedictas Gregorii praedecessoris litteras, omniaque et singula in eis contenta, tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, illisque perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus.

§ 3. Decernentes praesentes litteras nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarii ad hoc vocati non fuerint, notari, impugnari, vel invalidari minime posse, minusque sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, limitationibus, restrictionibus et derogationibus comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas esse, sicque ab omnibus censi, et ita per quoscumque iudices et commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid se-

¹ Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

Clausulae apponuntur.

cus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§ 4. Quocirca venerabilibus fratribus Maguntinensi et Pragensi archiepiscopis, ac dilecto filio causarum curiae caemerae apostolicae generali auditori praesentes motu simili committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem magistri et militum, ac fratrum dicti hospitalis B. Mariae Theutonicorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostram eos praesentium litterarum commodo et effectu pacifice frui et gaudere; non permittentes eos per Ordinarios praedictos, ac quoscumque alios, contra praesentium tenorem quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contra non tollit.

§ 5. Non obstantibus omnibus illis, quae dictus Gregorius praedecessor in suis litteris praedictis voluit non ob stare, caeterisque contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Alias pontificias concessiones praeservat.

§ 6. Eorundem autem praedecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, volumus, quod Pii V, xxii septembris, anno vi¹, et Gregorii XIII, sub annulo piscatoris, xxv

novembris, anno ix¹, necnon Gregorii XV, praedecessorum nostrorum, sub datum ix februarii, anno ii², pontificatum suorum, expeditis litteris in suo robore et efficaciam permanentibus, praesentes litterae non comprehendant neque ecclesias, neque personas in his, quae ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Concilii Tridentini, ac in praedictis³ Gregorii XV constitutione contenta omnino servari debeant;

§ 7. Ac quod praesentium litterarum transumptis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, in iudicio, et etiam extra illud, ubique locorum plena et indubitata, eademque prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die ix ianuarii mdcxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 9 ianuarii 1624, pontif. an. i.

XXII.

Definitiones et declarationes super reasumptione calepodiorum, depositione solearum, et delatione capucii rotundi, largiorisque mozzellae, ac protensi mantelli, a fratribus Minoribus Ordinis S. Francisci strictioris Observantiae deferendi.

Urbanus Papa VIII
ad perpetuam rei memoriam.

In supremo apostolatus solio, meritis licet imparibus, divina dispositione constituti, circa statum religiosorum Ordinum quorumcumque in Ecclesia Dei militantium prospere dirigendum mentis nostrae aciem assidue intendimus, eaque statuimus et ordinamus, per quae prospero, felicique eorum statui, atque directioni consu-

Transumptis danda fides.

Exordium.

¹ Eas habes in tom. VIII, pag. 360 (R. T.).

² Greg. XV haec litterae non sunt in Bull. (R. T.).

³ Erronee edit. Main. legit *praedictis* (R. T.).

¹ Quas vide in tom. VII, pag. 943 (R. T.).

litur, prout conspicimus, in Domino salubriter expedire.

Praevio examine Congregationis super regularium negotiis.

§ 1. Cum itaque causa inter dilectos filios fratres Ordinis Minorum S. Francisci Cappuccinos nuncupatos ex una, ac fratres eiusdem Ordinis strictioris Observantiae ex altera partibus, de et super reassumptione calepodiorum et distinctione habitus ad praescriptum bullarum per diversos Romanos Pontifices praedecessores nostros emanatarum, diu agitata, ac de mandato nostro in congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis regularium praepositorum iterum proposita, per eosdem cardinales, auditis partibus, visisque scripturis, mature et diligentissime perpensa et examinata fuerit;

Pontifex decernit fratribus Strictioris Observantiae sancti Francisci in Italia calepodia esse reassumenda.

§ 2. Nos, eorumdem religiosorum paci et quieti, felicitique ac prosperae directioni, quantum in nobis est, providere volentes, de eorumdem cardinalium consilio, motu proprio et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, eisdem fratribus strictioris Observantiae, quatenus calepodia reassumere, soleasque ubique per totam Italiam deponere, nec eas imposterum recipere debeant, sub excommunicationis latae sententiae, ac privationis vocis activae et passivae, necnon, quoad superiores, etiam suspensionis ab officiis ipso facto incurrendis poenis, tenore praesentium iungimus: ac insuper locorum Ordinariis, ut in casu transgressionis regulares strictioris Observantiae praedictos ad id cogant et compellant.

Recollectosque Galliae rotundum capucium et latio-rem mozzettam deferre.

§ 3. Quo vero ad eiusdem Ordinis fratres Recollectos nuncupatos Galliae, qui non deferunt soleas, sed calepodia, cum constet, eos capucium aliquantisper acuminatum deferre, venerabili fratri Bernardino, archiepiscopo Damiatensi, moderno et pro tempore existenti nostro et Apostolicae Sedis in regno Franciae nun-

tio, per praesentes similiter mandamus, ut opportunè curet, quod omnino rotundum capucium, mozzettamque largiorem assumant.

§ 4. Praeterea ad plenior, certiorumque provisionem, inhaerendo praesertim litteris felicis recordationis Clementis VIII et Gregorii XIII Romanorum Pontificum etiam praedecessorum nostrorum, per easdem praesentes pariter mandamus, praedictos fratres Strictioris Observantiae non molestari, quin vilioribus et repetiatis pannis et despecto colore utantur; sed volumus sub eisdem poenis, quod eorum forma habitus quoad capucium rotundum, mozzettam latam et mantellum perpetuo protensum, sit et esse debeat Observantiae fratribus omnino conformis, illumque intra duos menses aptare ac gestare debeant.

Supradictos fratres vilioribus pannis et despecto colore uti posse indulget.

§ 5. Atque ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et de finiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus et declaramus.

Et ita et non aliter iubet posse iudicari.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis (et etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem fratribus Strictioris Observantiae, illorumque superioribus, et quibusvis aliis, sub quibuscumque tenore et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, eorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore

Contrariis derogat.

permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis quoque credi mandat.

§ 7. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x ianuarii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 10 ianuarii 1624, pontif. an. I.

XXIII.

Collectori generali spoliarum camerae apostolicae in regnis Portugalliae committitur, ut archiepiscopo Elborensi et militibus militiarum S. Iacobi et S. Benedicti de Avis terminum viginti dierum praefigat ad arbitros constituendos, qui controversias omnes inter eos vertentes definiant.

**Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.**

Prooemium.

Onerosa pastoralis officii cura, nullo licet meritorum suffragio, humilitati nostrae inenarrabili Regis regum et Domini dominantium iudicio commissa postulat, ut non solum omnibus, praesertim ecclesiasticis, regularibusque personis iustitiam aequa lance ministrare curemus, sed quandoque lites et controversias et dissidia inter eas vigentes quiete praecidere studeamus.

Ad dirimendas lites inter partes, de quibus mentio fit in rubrica.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, charissimus in Christo filius noster Philippus Portugalliae et Algarbiorum rex catholicus, provide considerans ex litibus seu controversiis, quae inter archiepiscopum Elborensem pro tempore existentem ex

1 Declarationem supradictae Constitutionis require infra sub dat. 31 martii h. an. (A. T.).

2 Ex Regest. in Secret. Brev.

una, ac praeceptores seu commendatarios, fratres, milites, officiales et ministros militiarum S. Iacobi et S. Benedicti de Avis regni Portugalliae, quarum idem Philippus rex perpetuus administrator apostolica auctoritate deputatus existit, ex altera partibus, de et super iurisdictione, sive facultate visitandi et reformandi ecclesias seu personas dictarum militiarum, et quasi omnimodo illarum tam spirituali quam temporali gubernio, ratione privilegiorum et exemptionum eisdem militibus concessorum, nonnullorumque decretorum ac declarationum Concilii Tridentini, necnon sententiarum diversis temporibus ad favorem earumdem militiarum emanatarum, possessionumque immemorabilium, coram uno seu diversis iudicibus indecisae pendent, plurima detrimenta non sine notabili ecclesiarum et personarum praedictarum cum spirituali tum temporali dispendio et christifidelium scandalo provenire; ipsum vero archiepiscopum, necnon praeceptores seu commendatarios, fratres, milites, aliasque personas huiusmodi ad litium dubios eventus in iis prosequendis, labores et expensas subiri solitas evitandum, super litibus et controversiis inter eos vigentibus huiusmodi, et quae oriri possunt tempore procedente, ad concordiam et amicabilem compositionem, ipso Philippo rege mediante, facile deventuros esse, si nostra et Sedis Apostolicae facultas desuper suffragetur:

§ 2. Nos, qui in id semper intendimus, ut sublatis litium et controversiarum occasionibus, ecclesiasticae et praesertim divino servitio mancipatae personae, quietam et tranquillam vitam traducunt, in tuenda pace atque unione christianam ceteris exemplum praebeant, praedictarum causarum et litium status et merita, nominaque et cognomina iudicum et colligantium, ac alia de necessitate exprimenda, praesentibus pro sufficienter expressis habentes,

Pontifex collectori spoliarum camerae apostolicae in regnis Portugalliae committit, terminum viginti dierum praefigat ad arbitros constituendos.

omnesque et quascumque lites et controversias inter archiepiscopum, et priores, milites, commendatarios, conventus, mensas magistrales, aliasque quascumque personas dictarum militiarum coram quibuscumque iudicibus ordinariis et delegatis tam in Romana curia quam extra eam molas et quantumvis instructas, ac etiam pro tempore movendas, ad nos et Sedem Apostolicam, quatenus opus sit, harum serie in statu et terminis, in quibus reperiuntur, avocantes, motu proprio et ex certa scientia ac mera deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, venerabili fratri Antonio episcopo Vigiliensi moderno et pro tempore existenti iurium et spoliatorum camerae nostrae apostolicae in Portugalliae et Algarbiorum regnis collectori generali praesentes committimus et mandamus, ut partibus praedictis terminum viginti dierum ad consentiendum in tres commissarios, qui in dignitate ecclesiastica constituti sint, per eundem Philippum regem nominandos, auctoritate nostra praefiges.

Qui causas omnes definiant.

§ 3. Quo quidem termino elapso, et consensu per dictas partes non praestito, tres huiusmodi commissarios partibus eisdem non suspectos ex eadem auctoritate deputet, qui praedictas et quascumque alias cuiuscumque qualitatis existentes causas, etiam decimarum, iuris patronatus, praesentandi et providendi de quibusvis beneficiis, ecclesiis et cappellis, necnon iurisdictionis, tam spiritualis quam temporalis, bonorumque, reddituum et territoriorum, tam ad mensam archiepiscopalem Elborensem, quam militias et personas huiusmodi spectantium, extrajudicialiter, et omni et quacumque appellatione, reclamazione et recursu remotis, concordare et componere possint et valeant.

Concessis ad necessarios facultatibus.

§ 4. Quibus quidem commissariis praedicta et quaecumque alia in praemissis necessaria et opportuna, etiamsi talia forent

quae magis specialem et specificam requirerent mentionem, faciendi, dicendi, gerendi et exequendi plenam et absolutam auctoritatem et facultatem, dicta auctoritate, tenore praesentium, tribuimus et impartimur.

§ 5. Quidquid autem per eosdem iudices in causis huiusmodi tam motis quam movendis, ut praefertur, concordatum, terminatum, stabilitum et compositum fuerit, firmum, validum et efficax esse et fore decernimus, et ad eius inviolabilem observantiam partes ipsas cogi et compelli, neque ullo umquam tempore sub quovis praetextu et causa ab illo resiliere posse praecipimus, partibusque ipsis desuper ex nunc, prout ex tunc, postquam lites et controversiae huiusmodi concordatae fuerint, ut praefertur, perpetuum silentium imponimus.

§ 6. Nec non praesentes litteras, ex quacumque causa, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostrae, vel alio quovis defectu notari, impugnari, annullari vel invalidari, aut alias quomodolibet infringi seu retractari, aut in ius vel controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque iuris aut facti remedium impetrari nullatenus posse; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Non obstantibus quibuscumque aliis super praemissis commissionibus et liti pendentibus, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non ecclesiae et militiarum praedictarum (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, privilegiis quoque indultis et litteris

Quidquid autem decreverint, praesentibus observari.

Clausulas ad praesentium litterarum firmitatem opportunas apponit.

Derogat obstantibus.

apostolicis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, eorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis quod eadem addit.

§ 8. Volumus autem, et apostolica auctoritate decernimus, quod earumdem praesentium transumptis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhibetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xv ianuarii mdcxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 15 ianuarii 1624, pontif. an. i.

XXIV.

Mandatum nuncio apostolico apud Helvetios de compellendo ecclesiasticos ad observantiam Constitutionis Pauli Papae II, quae incipit Ambitiosae, de bonis ecclesiarum non alienandis sive locandis.

Venerabili fratri Alexandro episcopo Campaniensi nostro et Sedis Apostolicae apud Helvetios nuntio

Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater,

salutem et apostolicam benedictionem.

Causae faciendi mandati.

Ad aures nostras non sine gravi animi nostri molestia pervenit, quod nonnulli forsitan episcopi et ecclesiarum praesules, sive praelati, nec non personae ecclesiasticae, suae salutis immemores, intra fines tuae legationis existentes, suarum ecclesiarum et aliorum per eos obtentorum beneficiorum ecclesiasticorum bona, absque

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

ulla Sedis Apostolicae licentia alienant, oppignorant et distrahunt, seu alias de illis contra formam et tenorem constitutionis felicis recordationis Pauli Papae II praedecessoris nostri, quae incipit *Ambitiosae*, disponunt, in maximum ecclesiarum et beneficiorum huiusmodi detrimentum, evidentemque animarum suarum perditionem.

§ 2. Quare nos, pro ea quam animabus nobis ex alto creditis tenemur impendere sollicitudine, praemissis, quantum nobis ex alto conceditur, obviare volentes, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut constitutionem praedictam in locis tuae legationis tibi benevisis publicis, et publicari, eamque ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore quomodolibet spectabit, inviolabiliter observari facias.

§ 3. Contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§ 4. Praeterea tibi, ut episcopos, praelatos et alias personas ecclesiasticas huiusmodi, quae ecclesiarum et beneficiorum suorum bona alienaverint, oppignoraverint, distraxerint, sive alias de illis contra dictam constitutionem disposuerint, ut praefertur, si abs te veniam humiliter petierint, et facta prius eorumdem honorum totali recuperatione, seu alias ecclesiis et beneficiis ipsis plenarie et omnino reintegratis, a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, etiam in dicta constitutione contentis, et aliis contra similia perpetrantes promulgatis, poenitentiam salutari et aliis iniunctis iniungendis, auctoritate nostra et solvas totaliter liberes.

1 Est in tom. v, pag. 194 (R. T.).

Derogatio
contrariorum.

§ 5. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xv ianuarii mdcxxiv, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 15 ianuarii 1624, pontif. an. 1.

XXV.

Declarat Ordinarium collegiatae S. Ioannis de Abbatissis, Vicentinae¹ dioecesis, non esse archipresbyterum praefatae ecclesiae, sed episcopum Vicentinum.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Causae huius
constitutionis.

§ 1. Aliàs felicis recordationis Clemens Papa VIII praedecessor noster, postquam Ordinem S. Augustini canonicorum regularium in principatu Cataloniae, ac comitatibus Rossilionis et Ceritaniae, cum omnibus suis membris et pertinentiis, omnemque eius statum, essentiam et dependentiam regulares perpetuo suppresserat et extinxerat, eundemque et illius monasteria, prioratus et beneficia ad secularitatem reducerat, et sic reducta suae et apostolicae dispositioni motu proprio reservaverat, monasterium S. Ioannis de Abbatissis nuncupatum, Vicentinae dioecesis, unum ex eisdem suppressi Ordinis monasteriis, ac sub praedictis reductione et reservatione comprehensum, in secularem et collegiatam ecclesiam, ac in eam unum archipresbyteratum, qui inibi principalis dignitas existeret, necnon tot canonicatus et praebendas, quot in illa ante suppressionem et reductionem praedictas erant loca et canonicales portiones, pro tot canonicis, qui una cum archipresbytero huiusmodi capitulum eiusdem ecclesiae constituerent, ac aliàs, sub certis modo et

¹ In Const. Clem. VIII legitur *Vicensis* (R. T.).

formam tunc expressis, erexit et instituit, ac inter alias ecclesias praedictam, illiusque dignitates, canonicatus et praebendas, ac alia beneficia, necnon capitulum et ministros suo Ordinario subiectos esse voluit, et aliàs, prout in ipsius Clementis praedecessoris desuper sub plumbo expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur¹.

§ 2. Cum autem, sicut venerabilis frater modernus episcopus Vicentinus nobis nuper exponi fecit, post iuratam et observatam septem vel octo annis tunc existenti episcopo Vicentino obedientiam et superioritatem, dilectus filius Ioannes Coli, ex beneficiato dictae ecclesiae archipresbyter factus, superioritatem dicti episcopi detrectans, a dicta obedientia desciverit una cum medietate canonicorum et beneficiatorum ipsius ecclesiae, et diversa alia in praeiudicium et damnum iurisdictionis praedicti episcopi Vicentini fecerit et attentaverit, et propterea dictus modernus episcopus nobis humiliter supplicari fecerit, ut super praemissis opportune providere de benignitate apostolica digneremur:

§ 3. Nos, praemissis, quantum cum Domino possumus, obviare volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacri Concilii Tridentini interpretum consilio, harum serie, apostolica auctoritate decernimus et declaramus, Ordinarii appellatione, cuius in iisdem litteris fit mentio, nullatenus esse intelligendum archipresbyterum praedictae ecclesiae S. Ioannis, sed episcopum Vicentinum dumtaxat, ideoque ecclesiam ipsam, illiusque dignitates, canonicatus et beneficia pro tempore obtinentes, atque alios quoscumque ministros, non eidem

¹ Litterae suppressionis sunt in *Bull.* tom. IX, pag. 580, sed non posteriores erectionis (R. T.).

Declaratio, de
qua in rubricaClausulae de-
rogatoriae.

archipresbytero, sed Vicentini episcopi tantum visitationi, correctioni, atque omnimodae iurisdictioni subiectos esse.

§ 4. Praesentes vero litteras nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio seu intentionis nostrae vel alio quopiam defectu, etiam ex eo quod quicumque in praemissis interesse habentes seu habere praetendentes vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari aut ad terminos iuris reduci, seu in ius vel controversiam revocari posse; sicque per quoscumque iudices et commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Exequutorum
deputatio.

§ 5. Quocirca venerabilibus fratribus archiepiscopo Tarraconensi et episcopo Gerundensi, ac dilecto filio causarum curiae camerae apostolicae generali auditori per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte ipsius moderni et pro tempore existentis episcopi Vicentini fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficaciae defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostram eadem praesentes et in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat et in futurum quomodolibet spectabit, firmiter et inviolabiliter observari: contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam

ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non omnibus illis, quae in ipsius Clementis praedecessoris litteris huiusmodi concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus eisdem adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xviii ianuarii mdcxxiv, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 18 ianuarii 1624, pontif. anno 1.

XXVI.

Confirmatio decreti Congregationis Concilii, quo declaratur clericos, qui incedunt in habitu et tonsura, quamvis servitio peculiaris ecclesiae non sint ab episcopo addicti, gaudere privilegio fori iuxta Concil. Trident. cap. vi, sess. xxiii¹.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum, sicut dilectus filius Aloysius de las Infantas et Saavedra, archidiaconus et canonicus ecclesiae Malacitanae, ac cleri regnorum Castellae et Legionis² in Romana curia gestor, nobis super exponi fecit, nuper a venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus Concilii Tridentini interpretibus emanaverit decretum tenoris subsequenter videlicet:

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Vocem *regnorum* inutiliter repetitam delimus (R. T.).

Obstantium
derogatio.Exemptio hu-
ius Constitutio-
nis credi iubet.Decretum Con-
gregationis Con-
cilii.

Illustrissimi et reverendissimi domini doctor D. Aloysius de las Infantis et Saavedra archidiaconus et canonicus Malacitanae, ac agens generalis ecclesiarum Hispaniarum supplicat huic sacrae Congregationi, dignetur declarare: An clericus in minoribus constitutus, actu serviens ecclesiae cum habitu et tonsurâ in ministerio sacristae vel simplici cappellaniae servitio, seu pro iuvene chori ex nominatione decani et capituli, gaudere debeat privilegio fori iuxta disposita a Concilio Tridentino in cap. VI, sess. XXIII, pro quocumque etiam atrociori delicto, cuius punitio ad iudicem ecclesiasticum pertinet, non obstante quod huiusmodi nominatio et deputatio servitii ecclesiae facta non sit ab episcopo, sed a capitulo. Sacra Congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum, inhaerens declarationibus aliis editis, respondit, clericum, qui habitum et tonsuram defert clericalem, et alicui ecclesiae inservit, licet non praecesserit mandatum episcopi, debere tamen gaudere fori ecclesiastici privilegio. — ANTONIUS card. CAETANUS;

§ 2. Cupiatque autem dictus Aloysius, pro maiori decreti huiusmodi subsistentiâ et validitate, illud apostolicae nostrae confirmationis robore communiri, nobisque idcirco totius cleri praedicti nomine humiliter supplicari fecerit, ut desuper opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur:

§ 3. Nos, praedictum Aloysium specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi sup-

¹ Prius et postea habetur numerus singularis (R. T.).

plicationibus inclinati, decretum praesertim huiusmodi apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adieimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 4. Decernentes, decretum huiusmodi, ac praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac omnibus, quos concernunt et concernent quomodolibet in futurum, plenissime suffragari; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dictae ecclesiae (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XX Ianuarii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 20 Ianuarii 1624, pontif. an. I.

XXVII.

Professi in congregatione Clericorum Regularium Ministrantium infirmis, in domibus novitiatuum, vel aliis distinctis domibus, donec ad sacros ordines promoveantur, ex illarum redditibus vivere possunt¹.

¹ De tempore emittendae professionis ab utriusque sexus regularibus statuit Concilium Tridentinum sess. XXV, cap. XV. Et de hac religione habes indicata ad Const. XXXV Sixti V, *Ex omnibus*, tom. VIII, pag. 669.

Opportunas quoque apponit clausulas.

Et contraria tollit.

**Urbanus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

Provenit. Sacrosanctae Romanae Ecclesiae, quam Dei Filius Iesus Christus auctor pietatis instituit, regimini praesidentes, pia et salubria vota fidelium, praesertim sub regularis observantiae disciplinâ in humilitatis spiritu Altissimo famulantium, ex quibus in eorum locis regularis disciplina et observantia per amplius conservatur et augetur, pii patris affectione prosequimur, et ut optatum sortiantur effectum, cum a nobis petitur, plenius favoribus confovemus.

§ 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Sanctii Ciatelli moderni praefecti generalis congregationis Clericorum regularium Ministrantium infirmis petitio continebat, quod, cum in dictâ congregatione longâ et diurnâ multorum annorum experientiâ compertum sit, pro conservandâ et augendâ in eâ regulari disciplinâ et observantiâ, non expedire, ut novitii ipsius congregationis ad sacerdotium destinati statim post emissam ab eis solemnem professionem ad domos professas eiusdem congregationis mitti, et inibi inter professos antiquos connumerari debeant; et habito ad sacram congregationem venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium super negotiis et consultationibus regularium deputatorum per superiores primodictae congregationis recursu, pro consequendo super praemissis salubri aliquo remedio,

§ 2. Secundodicta congregatio, negotio huiusmodi per eam mature et prudenter discusso, per suum decretum censuerit, primodictae congregationi concedendum esse, ut de cetero illius novitii ad sacerdotium destinati tantum (non autem fratres laici, nec illi qui iam in presbyteros ordinati habitum in eâ suscipiunt)

¹ Erronee edit. Main. habet *Christi* (R. T.).

possint post professionis emissionem in domibus novitiatuum, habitatione tamen separatâ, aut aliis domibus distinctis, arbitrio praefecti generalis primodictae congregationis, et illius consultorum pro tempore existentium, donec presbyteri ordinentur, permanere;

§ 3. Ibiq; non obstante voto paupertatis, ex redditibus et proventibus perpetuis domorum huiusmodi, perinde ac novitii, vivere;

§ 4. Proindeque dictus Sanctius praefectus generalis cupiat, primodictae congregationi iuxta formam decreti huiusmodi per nos et Sedem Apostolicam, ut infra, perpetuo indulgeri: quare pro parte eiusdem Sanctii praefecti generalis nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eius piis votis huiusmodi annuere, ac aliâs in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 5. Nos igitur, dictum Sanctium praefectum generalem a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ex voto secundodictae congregationis negotiorum huiusmodi, primodictae congregationi, quod deinceps in perpetuum illius novitii nunc et pro tempore existentes, ad sacerdotium destinati dumtaxat (non autem fratres laici, nec illi qui iam in presbyteros ordinati habitum regularem susceperunt et in futurum susceperint) post emissam ab eis solemnem professionem, in domibus novitiatuum, habitatione tamen separatâ, aut aliis domibus distinctis, arbitrio praefecti generali et illius consultorum praefatorum nunc et pro tempore existentium, donec et quousque pre-

Ibi quoque ex redditibus dictarum domorum vivere.

Et deinde supplicatum fuit Pontifici ut super his omnibus provideret.

Qui praedicta omnia a cardinalium Congregatione huiusmodi sancta et decreta approbat.

Petitur confirmatio.

Confirmatio Urbani.

Sacra Congregatio decernit eos, usque dum sacerdotes ordinentur, in aliis separatis domibus arbitrio generalis permanere debere.

shyteri ordinentur, permanere, inibique, non obstante paupertatis voto, ex redditibus et proventibus perpetuis earumdem domorum, perinde ac novitii, vivere libere et licite valeant, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, de speciali gratiâ, perpetuo concedimus et indulgemus.

Ac super his nullo modo molestari posse decernit.

§ 6. Ac primodictam congregationem, illiusque praefectum generalem, et alios superiores ac personas nunc et pro tempore existentes, super praemissis, a quocumque publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis quaesito colore vel ingenio, molestari, inquietari, perturbari, aut aliâs quoquomodo impediri nullatenus unquam posse;

Decretum irritans apponit.

§ 7. Necnon quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane dictâ auctoritate decernimus.

Contraria tollit.

§ 8. Non obstantibus primodictae congregationis (iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illi, eiusque praefecto generali, ac aliis superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium forsitan quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctionemque poenalem adiungit.

§ 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, concessionis, indulti, decreti et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXIV, decimo primo kalendas februarii, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 22 ianuarii 1624, pontif. an. 1.

XXVIII.

Revocatio facultatum disponendi de officiis vacabilibus Romanae curiae, eorumque pretio, et moderatio indultorum transferendi pensiones.

Sanctissimus D. N. D. Urbanus divina providentiâ Papa VIII, pro¹ Sedis Apostolicae indemnitati officiorum quorumcumque vacabilium Romanae curiae, ad collationem seu concessionem dictae Sedis quomodolibet pertinentium, liberae dispositioni et devolutioni ex personis illa obtinentium provenire solitae, et quandoquâ imminenti, necnon exonerationi beneficiorum ecclesiasticorum quorumlibet, prospicere, prout par est, intendens:

§ 1. Omnes et quascumque facultates, indulta et privilegia disponendi quovis modo de officiis praedictis, seu eorum pretio, absque speciali suo et successorum suorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium assensu et beneplacito de tempore dispositionis huiusmodi interponendo, etiam per viam subrogationis, translationis vel deputationis, etiam praetextu concessionis tituli et officiorum huiusmodi locis piis, etiam motu proprio, et ex certâ scientiâ, ac de apostolicae potestatis plenitudine, cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, et vim contractus importantibus, ac aliis clausulis,

¹ Vel omittenda praep. pro, vel postea legendum indemnitate (R. T.).

Causae huius Constitutionis.

Revocatio facultatum disponendi de officiis vacabilibus Romanae curiae eorumque pretio.

necnon irritantibus et aliis decretis, quorum tenores haberi voluit pro expressis, vel aliâs quovis modo et ex quavis causâ factae¹, etiamsi illorum vigore ad deputationem et resignationem huiusmodi, vel allam quamvis dispositionem processum fuisset, ac etiamsi officia ipsa tempore concessionis indultorum huiusmodi actu vacarent, in eâ parte, qua vivente Romano Pontifice illorum auctore consummata et realem effectum sortita non sunt, salvis tamen remanentibus decretis et reservationibus dispositionum in concessione officiorum tunc actu vacantium particularibus personis dumtaxat, non autem collegiis, confraternitatibus, congregationibus vel capitulis, factâ interpositis, ipsorumque decretorum translationibus;

Moderatio indultorum transferendi pensiones

§ 2. Necnon transferendi quascumque pensiones annuas super patriarchalium, metropolitanarum, cathedralium, et abbatialium mensarum, et quorumvis ecclesiasticorum, tam secularium quam regularium, beneficiorum quomodocumque qualificatorum fructibus, tam certis quam incertis, ac etiam distributionibus quotidianis reservatas, quae tamen per exactiorem integrarum pensionum huiusmodi, ab ipsis translatis factam, realem et actualem effectum similiter sortita non sunt, pro summâ, quae medietatem veri annui valoris fructuum mensae seu beneficii, super quibus pensio transferenda seu translata reservata reperitur, excedat, quibusvis personis etiam abbatiali, episcopali, archiepiscopali, patriarchali, vel aliâ quavis dignitate etiam cardinalatus honore fulgentibus, sive etiam ad favorem quorumcumque locorum piorum et collegiorum quovis intuitu et consideratione, etiam motu, scientiâ, et potestatis plenitudine similibus, necnon clausulis et decretis paribus, quorum tenores similiter pro expressis haberi voluit, tam per quoscumque Roma-

¹ Potius legendum facta (R. T.).

nos Pontifices praedecessores suos, quam Sanctitatem Suam concessa hactenus, revocavit, cassavit et annullavit, ac viribus et effectu evacuavit; ita tamen ut facultates transferendi pensiones huiusmodi, pro eâ parte, quae medietatem fructuum, etiam incertorum, vel distributionum, quatenus super illis sint impostae, non excedat, firmâe et illaesae remaneant. Et insuper voluit et ordinavit eos, qui, praetextu excessus medietatis fructuum seu distributionum huiusmodi, partem pensionum translatarum solvere recusaverint, ad excessum ipsum probandum teneri; nec interim, praesentis dispositionis praetextu, processum executivum aut solutionem integrae pensionis, quatenus aliâs illis locus sit, impediri aut retardari debere.

§ 3. Decernens, sic in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ipsosmet cardinales (sublatâ eis et eorum quilibet qualibet aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate), iudicari et definiri debere, necnon irritum et inane quicquid secus super praemissis per quoscumque, etiam praetextu facultatum, indultorum et privilegiorum praedictorum, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Facultatibus, indultis et privilegiis, aliisque praemissis, necnon statuto, ordinatione, et declaratione Suae Sanctitatis in crastinum eius assumptionis ad summi apostolatus apicem editis, et in cancellariâ apostolicâ sub die XVI mensis octobris anni MDCXXIII publicatis¹, quodque dicti S. R. E. cardinales constitutionibus et regulis, per Sanctitatem Suam post priorum suarum constitutionum et regularum editionem et publicationem faciendis, non includantur, nisi illae eorundem cardinalium favorem concernant, vel ipsae constitutiones et regulae edendae de ipsorum

¹ Quas vide supra pag. 57 huius tomi (R. T.).

Apposito de motu instantis.

Derogatio contrarium.

cardinalium vel maioris partis eorum consilio editae fuerint, aliisque regulis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque nequaquam obstantibus.

Placet, publicetur et describatur, M.

Lecta et publicata fuit supradicta constitutio Romae in cancellariâ apostolicâ anno Incarnationis Dominicae MDCXXIV, die vero veneris XXIV mensis ianuarii, pontificatus SS. D. N. Urbani divina providentiâ Papae VIII anno I.

MARCUS ANTONIUS ASCENTIUS, PROCUSTOS.

XXIX.

Confirmatio decreti Congregationis Concilii, quo statuitur, cognitionem causarum criminalium clericorum civitatis et dioecesis Atrebatensis ad solum episcopum spectare¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Decretum Congregationis Concilii.

§ 1. Cum, sicut accepimus, nuper a venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus sacri Concilii Tridentini interpretibus emanaverit declaratio, sive decretum tenoris subsequentis, videlicet:

Cum a sacrâ hac Congregatione declaratum fuerit, episcopum Atrebatensem posse ecclesiam suam cathedralem, eiusque capitulum, ac personas visitare, et extra visitationem causas criminales capitularium unâ cum adiunctis, aliorum vero, qui nec dignitates obtinent, nec sunt de capitulo, per se ipsum cognoscere ac definire, non obstantibus assertâ concordia, privilegiis, exemptionibus, sententiis et praescriptionibus, vel consuetudinibus, etiam immemorabilibus²; quaeri-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Vide supra Const. xi, pag. 75 huius voluminis (R. T.).

tur ad quem spectet cognitio causarum criminalium ceterorum clericorum civitatis et dioecesis Atrebatensis.

Die XXVI maii MDCXXIII sacra congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaravit, eiusmodi cognitionem ad solum episcopum pertinere¹, privilegiis quibuscumque non obstantibus; quod si id ius ex immemorabili consuetudine capitulo competat, eam consuetudinem non esse quidem a Concilio sublatam decreto cap. xx, sess. XXIV, verum donec capitulum illam legitime probaverit per tres sententias conformes, vel unicam, quae in rem iudicatam transierit, eiusmodi causas ab episcopo tantum esse cognoscendas.

R. cardinalis UBALDINUS.

§ 2. Nos, inviolabili declarationis, sive decreti, et in eis contentorum huiusmodi observationi, quantum cum Domino possumus, consulere volentes, motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, declarationem seu decretum praedictum, cum omnibus et singulis in eis contentis, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti, et quosvis alios, et quantumvis substantiales defectus, si qui in praemissis aut eorum aliquo intervenerint aut intervenisse dici vel censi possit, supplementum.

§ 3. Decernentes, praesentes litteras, omniaque et singula in eis contenta, semper et perpetuo valida firma et efficacia esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, quos illa concernunt, inviolabiliter observari; sicque per quos-

¹ Vocem *pertinere* nos addimus (R. T.).

Confirmatur a Pontifice.

Clausulae.

cumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Ereptorum deputatio.

§ 4. Quocirca venerabilibus fratribus Ioanni Francisco Patracensi, moderno et pro tempore existenti nostro et Sedis Apostolicae in Belgicis ditionibus nuncio, ac Mecliniensi archiepiscopo, nec non episcopo Tornacensi, per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte venerabilis fratris Hermanni moderni et pro tempore existentis episcopi Atrebatensis fuerint requisiti, solemniter publicantes, eis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ illos praemissorum omnium et singulorum effectu pacifice frui et gaudere, easdemque praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore quomodolibet spectabit, inviolabiliter observari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantium derogatio.

§ 5. Non obstantibus, quatenus opus sit, felicitis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de unâ, et in concilio generali editâ de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dictae ecclesiae Atrebatensis (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis aliâ firmitate roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contra-

rium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, eorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx ianuarii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 30 ianuarii 1624, pontif. an. I.

XXX.

Confirmatio alterius decreti eiusdem Congregationis, quo declaratur, facultatem approbandi confessarios ad confessiones audiendas, atque licentiam concedendi regularibus, qui in ecclesiis non suorum Ordinum sacras conciones sunt habituri, nec non benedictionem iis, qui in suorum Ordinum ecclesiis praedicare voluerint, soli episcopo competere in dioecesi Atrebatensi.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum, sicut accepimus, nuper a venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus sacri Concilii Tridentini interpretibus emanaverit declaratio, sive decretum tenoris subsequentis, videlicet:

Supplicatur ab hac sacrâ Congregatione declarari: An episcopo, num vero capitulo Atrebatensi competat ius et facultas approbandi confessarios ad confessiones audiendas, atque licentiam concedendi regularibus, qui in ecclesiis non suorum Ordinum sacras conciones sunt habituri, necnon benedictionem iis, qui in suorum Ordinum ecclesiis praedicare voluerint.

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

Die xxvii maii mdcxxiii, sacra Congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaravit, eiusmodi facultatem soli episcopo competere.

Confirmatio. § 2. Nos, etc. (*Reliqua, ut in antecedenti decreto*).

Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx ianuarii mdcxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 30 ianuarii 1624, pontif. anno i.

XXXI.

Confirmatio alterius decreti, quo statuitur capitulum vel decanum Atrebatensem non posse sibi casus reservare, nec a casibus ab episcopo reservatis absolvere, nec litteras dimissoriales concedere¹.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Decretum.

§ 1. Cum, sicut accepimus, nuper a venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus sacri Concilii Tridentini interpretibus emanaverit declaratio sive decretum tenoris subsequentis, videlicet:

Quaeritur, an capitulum, vel decanus Atrebatensis possit sibi casus reservare et a casibus ab episcopo reservatis absolvere, necnon litteras dimissoriales concedere?

Die xxvii maii mdcxxiii sacra Congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaravit non posse.

R. cardinalis UBALDINUS.

§ 2. Nos (*Reliqua, ut in antecedenti*).

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx ianuarii mdcxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die, annoque eodem.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

XXXII.

Confirmatio decreti sive declarationis eiusdem Congregationis, quo statuitur indulgentias, tam in cathedrali Atrebatensi, quam extra eam in tota dioecesi, ab episcopo, adhibitis duobus de capitulo, esse publicandas¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam

Decretum. § 1. Cum, sicut accepimus, nuper a venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus Concilii Tridentini interpretibus emanaverit declaratio sive decretum tenoris subsequentis, videlicet:

An indulgentiae, tam in cathedrali ecclesia, quam extra eam in dioecesi Atrebatensi, sint publicandae ab episcopo, an vero a capitulo?

Die xxvii maii mdcxxiii sacra Congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaravit, indulgentias ab episcopo, adhibitis duobus de capitulo, esse publicandas.

R. cardinalis UBALDINUS.

§ 2. Nos (*Reliqua, ut in antecedenti*).

Datum Romae, apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die xxx ianuarii mdcxxiv, anno i.

Dat. die, annoque eodem.

XXXIII.

Confirmatio alterius decreti, quo statuitur convocationem synodi Atrebatensis, et concursum parochialium ecclesiarum, etiamsi de iurepatronatus capituli fuerint, instituere, ad solum episcopum pertinere¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Decretum. § 1. Cum, sicut accepimus, nuper a venerabilibus fratribus nostris sanctae Ro-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Ex Regest. in Secret. Brev.

manae Ecclesiae cardinalibus sacri Concilii Tridentini interpretibus emanaverit declaratio sive decretum tenoris subsequentis, videlicet:

Supplicatur ab hac sacra Congregatione declarari: An decanus vel capitulum Atrebatense possit synodum celebrare, et concursus parochialium ecclesiarum, etiamsi de iurepatronatus capituli fuerint, instituere?

Die xxvii maii mdcxxiii sacra Congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaravit, non posse, sed utrumque munus ad episcopum pertinere.

R. cardinalis UBALDINUS.

Confirmatio. § 2. Nos inviolabili, etc. (*Reliqua, ut in primo*).

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx ianuarii mdcxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die, annoque eodem.

XXXIV.

Confirmatio alterius decreti eiusdem Congregationis, quo declaratur capitulum Atrebatense non posse exercere nundinas, mercatus ac strepitus iudiciorum profanorum in dicta ecclesia, ac eius coemeteriis¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Decretum.

§ 1. Cum, sicut accepimus, nuper a venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus sacri Concilii Tridentini interpretibus emanaverit declaratio sive decretum tenoris subsequentis, videlicet:

Supplicatur a sacra hac Congregatione declarari, an capitulum Atrebatense possit exercere nundinas, mercatus ac strepitus iudiciorum profanorum in ecclesia, ac eius coemeteriis?

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Die xxvii maii mdcxxiii sacra Congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaravit, non posse.

R. cardinalis UBALDINUS.

Confirmatio. § 2. Nos inviolabili, etc. (*Ut in primo*).

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx ianuarii mdcxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die, annoque eodem.

XXXV.

Philippo IV Hispaniarum regi indultum conceditur retinendi ducatum Mediolanensem cum regno Siciliae¹.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo, Hispaniarum regi catholico.

Urbanus Papa VIII.

Charissime in Christo fili noster, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium. Praeclara praedecessorum tuorum in hanc sanctam Sedem merita, sinceraque fides et eximia pietas, ac fervens devotio tua, quibus in nostro et dictae Sedis conspectu clarere dignosceris, merito nos inducunt, ut te specialibus favoribus et gratis prosequamur.

§ 1. Sane, licet, clarae memoriae Philippo III Hispaniarum rege catholico genitore tuo rebus humanis, sicut Deo placuit, exemplo, regnum Siciliae et Hierusalem cum tota terra citra pharum, una cum aliis regnis, provinciis et ditionibus universis, ad te uti eius filium et haereditate iure successionis, modoque et forma infrascriptis legitime pervenerit, et felices recordationis Gregorius Papa XV praedecessor noster ipsum regnum Siciliae et Hierusalem, cum tota terra quae est citra pharum usque ad confinia terrarum sanctae Romanae Ecclesiae, excepta civitate

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Ex seq. syntaxi percipies heic forsitan requiri partic. cum R. T.).

Marino Philippo III Gregorio XV regum utriusque Siciliae Philippo IV indultum conceditur.

Beneventanâ cum eius territorio et pertinentiis, necnon terrâ sive loco Pontis-corvi Aquinatensis diocesis, quæ dictus Gregorius prædecessor sibi et eidem Ecclesiae specialiter reservavit, tibi, pro te, tuisque hæredibus et successoribus Aragoniae regibus, tam masculis quam feminis, ex te rectâ lineâ descendentes, natis et nascituris, ac aliis tunc expressis personis, in feudum perpetuum, de venerabilium fratrum suorum S. R. E. cardinalium, de quorum numero tunc eramus, consilio pariter et assensu, pro solito annuo censu, ac aliâ sub certis modo et formâ tunc expressis, concesserit et elargitus fuerit, ac regnum ipsum tibi modo et formâ huiusmodi infeudaverit, teque de illo investiverit;

§ 2. Nihilominus (quia aliâs recolendae memoriae Iulius Papa II similiter prædecessor in concessione regni Siciliae huiusmodi et Hierusalem, cum totâ terrâ quæ est citra pharum usque ad confinia terrarum sanctae Romanae Ecclesiae, exceptâ civitate Beneventanâ et eius territorio ac pertinentiis, per ipsum Iulium prædecessorem clarae memoriae Ferdinando Aragoniae et utriusque Siciliae regi, dicti Philippi genitoris tui tritavo, pro se, et suis in regno Aragoniae successoribus, tam masculis quam feminis, ex rectâ lineâ descendentes, natis et nascituris, in feudum perpetuum factâ similiter de venerabilium fratrum suorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium consilio, et forsân ante eum diversi alii Romani Pontifices prædecessores nostri, tunc sui, voluerunt iureiurando firmari, quod tam ipse Ferdinandus rex, quam eius in dicto regno Siciliae et Hierusalem cum totâ terrâ citra pharum hæredes et successores, nunquam procurarent eligi vel nominari in regem Romanorum, aut Theutoniae, vel dominum Lombardiae, seu

1 Edit. Main. legit *elegi* (R. T.).

Thusciae, aut maioris partis earum, nec electioni vel nominationi assensum præstarent, neque se intromitterent ullo modo in regimine ipsius regni Romani, seu Theutoniae, vel domini Lombardiae, aut Thusciae, seu maioris partis eorum, ad quodcumque eorum ipsi nominati fuissent vel electi; et si, post talem electionem, de regno Romano, seu Theutoniae, aut dominio Lombardiae, vel Thusciae, seu maioris partis earum, manifeste se intromitterent, sine expresso Romani Pontificis mandato, eo ipso a iure regni Siciliae citra pharum huiusmodi caderent ex toto, prout in ipsorum Iulii sub datum v nonas iulii, pontificatus sui anno VII, ac Gregorii prædictorum sub datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXI, pontificatus sui anno I¹, necnon forsân aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum confectis litteris, quarum omnium et singularum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus haberi volumus pro expressis, plenius continetur) a nonnullis haesitari possit, an ducatus Mediolani, cuius tu etiam dux existis, maiorem partem domini Lombardiae huiusmodi comprehendat, ac tu regnum Siciliae et Hierusalem cum totâ terrâ citra pharum huiusmodi cum dicto ducatu obtinere possis, nec super haesitatione sive dubio aut potestate huiusmodi ulla declaratio, sive ullum indultum, aut quaelibet alia gratia, ab eodem Gregorio prædecessore tibi forsân concessa, expedita, seu aliâs litterae apostolicæ desuper confectae fuerint:

§ 3. Nos, etsi cognoscimus prohibitiones huiusmodi non sine magnâ et rationabili causâ a Iulio et forsân aliis prædecessoribus prædictis emanasse, nihilominus sperantes, et pro certo tenentes, quod tu scies et voles commissos tibi populos in

1 Iulii litterae desunt; illas Gregorii habes in tom. XII, pag. 628 (R. T.).

Urbanus eidem Philippo indultum concedit retinendi ducatum Mediolani.

pacis amoenitatis et iustitiae cultu confovere, nos et Romanam Ecclesiam ipsius regni proprietarios et directos dominos gratâ devotione et fide sincerâ recognoscere, et quanto potentior eris, tanto magis eidem Ecclesiae favere, eamque contra improbos perversorum conatus defendere et adiuvare procurabis; te a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, necnon concessionem et elargitionem, infeudationemque et investituram de eodem regno, per dictum Gregorium prædecessorem tibi, ut praefertur, factas, ratas et gratas habentes, motu proprio, non ad tuam vel alterius pro te nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de merâ liberalitate et certâ scientiâ nostris, te, quatenus dictus ducatus maiorem partem Lombardiae huiusmodi comprehendat, tuque relaxatione iuramenti et dispensatione ad obtinendum regnum Siciliae citra pharum et ducatum huiusmodi indigeas, seu aliâs relaxatione et dispensatione prædictis opus sit, a quibusvis reatu periurii, ac sententiis, censuris et poenis, si quas forsân regnum Siciliae cum pharo huiusmodi ante vel post acceptationem dicti ducatus acceptando, aut te illius regimini immiscendo, vel illius regem inscribendo aut denominando iam forsân incurristi, aut incurere potes, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, absolvimus et liberamus, absolutumque et liberatum esse decernimus: ac, dummodo alia, quae in litteris concessionis regni Siciliae citra pharum huiusmodi in feudum, necnon capitulis inter pie memoriae Leonem Papam X prædecessorem nostrum, et inclitae memoriae Carolum

imperatorem tunc regem Romanorum sub die III mensis iunii anni MDXXI initis contenta sunt¹, ad te et alios ipsius Caroli imperatoris successores pertinentia, et quorum remissio per praedictam Sedem facta non apparet, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, similiter praesentibus haberi volumus pro expressis, quoad vixeris inviolabiliter observes, quodcumque iuramentum per te aut alium nomine tuo super non obtinendo dominio Lombardiae huiusmodi, aut illius maiori parte cum ipso regno Siciliae citra pharum hactenus forsân praestitum, et in futurum per te vel procuratorem tuum praestandum, ex nunc prout postquam praestitum fuerit, ad hoc dumtaxat, ut ducatum et regnum Siciliae citra pharum huiusmodi absque alicuius censurae et poenae incursu vel labe seu reatu periurii obtinere, teque regem Siciliae citra pharum et ducem Mediolani nominare et inscribere, ac ab aliis denominari et inscribi possis, auctoritate et tenore praedictis relaxamus, teque eo non teneri, nec adstringi pariter decernimus, tibi que quod ducatum et regnum Siciliae citra pharum, ut praefertur, tenere et possidere possis, auctoritate et tenore praedictis de speciali gratiâ concedimus et indulgemus, ac personam tuam, si expediat, et opus sit, tuque indigeas, ad praedicta omnia habilitamus.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus illis, quae Iulius et Leo, ac alii Romani Pontifices prædecessores prædicti in litteris et capitulis prædictis voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem et declaramus, quod per huiusmodi relaxationem, decretum, concessionem, indultum et habilitationem, nullum praeiudicium nostris et

1 Vocem sunt nos addimus (R. T.).

Cavet autem, ne quod detrimens Romana Ecclesia suis iuribus patitur.

Derogat contrariis.

dictae Sedis ac sanctae Romanae Ecclesiae iuribus in quibuscumque civitatibus, terris et locis ipsius Lombardiae inferatur, sed iura ipsa in suo robore salva et illaesa remaneant: quodque si, quod absit, te a nostrâ et dictae Ecclesiae Romanae, ratione dicti regni Siciliae citra pharum, fidelitate retraxeris, praesentes litterae nullius sint roboris vel momenti, dictumque regnum Siciliae citra pharum ad nos, et dictam Romanam Ecclesiam devolvatur, ac devolutum esse censeatur, ad eamque libere revertatur eo ipso.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die v februarii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 5 februarii 1624, pontif. an. I.

XXXVI.

Erectio militiae christianae sub titulo Conceptionis B. Mariae Virginis Immaculatae et regula S. Francisci, cum privilegiorum, exemptionum et indulgentiarum concessione.

Urbanus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium et
causae huius
Constitutionis.

Imperscrutabilis¹ divinatorum iudiciorum altitudo, statim atque humilitatem nostram ad pontificiae dignitatis culmen, nullo licet meritorum suffragio, evexit, inter multiplices, gravissimasque apostolatus nostri curas, ad militares ordines, qui, antea actis temporibus maximo christianae reipublicae bono instituti, in catholica re firmandâ, varia terrâ, marique discrimina subeuntes, gloriose desudant, peculiari sollicitudinis studio mentis nostrae aciem iure optimo convertimus. Quemadmodum enim spiritualibus evangelicae iustitiae armis invisibiles militantis Ecclesiae hostes felici certamine profligantur, ita adversus per-

¹ Erronee edit. Main. legit *Inscrutabili* (R. T.).

ditas gentes, quae superno fidei lumine destitutae, christianoque nomini infensae, eidem Ecclesiae perniciem afferre moluntur, visibilium armorum usu orthodoxa religio opportune propugnatur. Quamobrem inaeestimabili gaudio perfundimur, cum principes viri vel ad veteres eosdem ordines amplificandos, vel ad novos apostolicâ auctoritate instituendos, animos generose convertunt. Verum praecipue in Domino oblectamur, dum institutionem unius militaris religionis sub invocatione Conceptionis Deiparae Virginis Immaculatae meditantur, quam christifideles omnes propitiam apud Unigenitum Filium suum nacti sunt advocatam, utpote quae Mater gratiae et pietatis, pro humani generis salute sedula oratrix apud regem, quem genuit, semper intercedat, sperantes, huiusmodi institutionem eiusdem Virginis caelorum reginae intercessione praefatae christianae reipublicae uberrimos fructus allaturam; praeterquamquod hoc pacto Ecclesia ipsa circumamicta varietate caelestis eius sponsi iucundior se habet obtutui, ac terribilis ut castrorum acies ordinata dissipat gentes, quae bella volunt, divinoque suffulta praesidio, nunquam adversus se portas inferi praevalituras ostendit. Hinc vero fit, ut eorum, qui saluberrimum huiusmodi opus sedulo promovere student, et porrectas nobis preces pronis auribus excipiamus, et pie conceptis votis, pontificiae benignitatis memores, quantum in Domino possumus, annuamus.

§ 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum nobilium virorum Ferdinandi Mantuae et Caroli Nivernensium¹ ducum et Adolphi comitis ab Altan petitio continebat, quod nuper ipsi Ferdinandus et Carolus duces et Adolphus comes, animos ad caelestia erigentes, probeque cognoscentes, nihil christiano prin-

¹ Potius legendum *Nivernensis* (R. T.).

Mantuae duces
militiam
christianam in-
stituere curant.

cipi convenientius esse posse, quam ad Dei optimi maximi bonorum omnium largitoris cultum promovendum, fidem catholicam propagandam, christianorum omnium defensionem, orthodoxae fidei hostium depressionem, cogitationes, operasque suas convertere, Spiritu Sancto inspirante, unius militiae christianae institutionem, in qua omnium nationum, qui christiano nomine censentur, nobiles et ingenue nati viri, pro fide catholica et adversus illius hostes terrâ, marique, exigente occasione, certaturi, recipiantur, meditati sunt. Cumque (sicut eorum petitio subiungebat) multam iam ex variis nationibus catholici hoc institutum amplecti, talique militiae se adscribere summopere desiderent; sperandumque sit, eam (si Sedis Apostolicae auctoritate instituatur) reipublicae christianae non ornamento tantum, sed etiam adiumento futuram; quare iidem Ferdinandus et Carolus duces et Adolphus comes, desiderantes pium hoc et laudabile opus auspiciis nostris ad effectum perducere, nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignemur.

Eam origi-
nit Pontifex;

§ 2. Nos igitur, qui divini cultus augmentum, fideique catholicae propagationem ubique vigere sinceris desideramus affectibus, eisdem Ferdinandum et Carolum duces, ac Adolphum comitem, in tam laudabili militiae christianae promovendae proposito confoventes, ipsosque et eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis a iure vel ab homine quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, unam militiam christianam nuncupandam sub titulo Conceptionis B. Mariae Virginis Im-

maculatae, quam Ferdinandus et Carolus duces ac Adolphus comes praefati semper habuerunt et habent apud misericordem Filium suum advocatam, ac sub regulâ S. Francisci, necnon sub protectione Ss. Michaëlis archangeli et Basilii, pro uno magistro, qui magnus nuncupetur, et ipsius militiae caput et superior existat, cuiusque sedes et conventus in loco apto et commodo ei assignando sit, et qui in ipsius militiae capitulo eligi, et intra tres menses, a die suae electionis computandos, illius confirmationem a Sede Apostolica, a qua confirmari vel infirmari debeat, prout ordo exegerit rationis, impetrari teneatur;

§ 3. Necnon militum ac ministrorum numero eidem magistro benevisio;

De militum
numero,

§ 4. Qui magister et milites habitum ipsius militiae gestare,

Habitum.

§ 5. Et quilibet pro sua receptione, seu, ut dicitur, *passaggio* ducenta scuta aurea, ad rationem duodecim iuliorum pro quolibet scuto huiusmodi, conventui, seu illius thesauro, vel communi aerario solvere,

§ 6. Novitium, seu probationem, in aliquâ dictae militiae regulari domo, eis a magistro militiae huiusmodi, seu ab eo ad id deputando, assignandâ, facere,

Novitium.

§ 7. Et postea castitatis conjugalis ac paupertatis, iuxta statuta seu stabilimenta dictae militiae, ac obedientiae vota, et professionem fidei, ac iuramentum fidelitatis, Sedi Apostolicae et Romano Pontifici pro tempore existenti praestandae, emittere,

Vota et pro-
fessionem

§ 8. Et quotiescumque eis praecipietur, aut occasio, vel necessitas postulaverit, terrâ, marique contra infideles, ac sanctae Romanae Ecclesiae ac fidei catholicae hostes militare teneantur;

§ 9. Et ad habitum, seu crucem, ac professionem dictae militiae nobiles et ingenue nati viri, etiam qui cum unica, vel eâ defunctâ, cum alterâ tantum muliere virgine vel etiam viduâ coniugati sint,

De qualitate
habitus a militum

vel fuerint, et non aliàs, absque dispensatione apostolicâ, admittantur; seu ipsi milites non coniugati, etiam dictâ professione emissâ, matrimonium cum unicâ, vel eâ mortua, cum alterâ tantum virgine, vel viduâ, absque simili dispensatione contrahere possint;

De mensâ magistrati et insignibus.

§ 10. Cum mensâ magistrali, officiis, iuribus, iurisdictionibus et insignibus consuetis, ad instar aliarum huiusmodi militiarum ubivis institutarum, sine tamen alicuius praeiudicio, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo erigimus et instituimus.

Dote.

§ 11. Illique sic erectae et institutae, pro eius dote, omnes et quascumque pecuniarum quantitates ex receptione, seu admissione, vel *passaggio*, cuiuslibet militis provenientes (ita ut illae in alios, quam dictae dotis usus, donec aliter a Sede Apostolicâ mandatum fuerit, converti nequeant), necnon alia bona, non tamen ecclesiasticâ, sed mere laicalia, ei a quibusvis, quandocumque et quomocumque pro tempore assignanda et elargienda, salvâ semper constitutione felicis recordationis Clementis Papae VIII, praedecessoris nostri, quae incipit *Romanum decet Pontificem*, sub datum Romae, apud S. Petrum, pridie nonas iulii, pontificatus sui anno x¹, ex nunc, prout ex tunc, et e contra, postquam assignata, erogata et elargita fuerint, etiam perpetuo applicamus et appropiamus.

Militia, eiusque bona et milites Sedi Apostolicae subiciuntur.

§ 12. Ipsamque militiam, ac illius conventum, prioratus, praeposituras, ecclesias et loca, necnon magistrum, priores, praepositos, milites, tam ecclesiasticos quam laicos, eorumque ministros, personas, vassallos, servitores et colonos, ac res, praedia, grangias et bona quaecumque ratione dictae militiae ad eos spectantia, a quorumvis primatum, patriarcharum, archiepiscoporum, episcoporum, ordina-

¹ Quam vide in tom. x, pag. 711 (R. T.).

riorum, et aliorum praelatorum iurisdictione et subiectione eximimus et liberamus, illosque et illa nobis et Sedi Apostolicae immediate subiicimus, ac sub nostrâ et dictae Sedis tutelâ et protectione suscipimus.

§ 13. Praeterea dictae militiae magistro et militibus, ut (etiâsi matrimonium cum unicâ, vel eâ defunctâ, cum aliâ virgine, vel viduâ, contraxerint, vel contrahant) unam seu plures pensiones annuas (quae tamen in totum trecenta scuta monetae romanae ad rationem decem iuliorum pro quolibet scuto huiusmodi in singulas personas non excedant) super cathedralium, etiam metropolitanarum, et aliarum etiam abbatialium, conventualium, et capitularium mensarum, necnon monasteriorum etiam consistorialium, prioratum, canonicatum, et praebendarum, dignitatum, personatum, administrationum et officiorum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum curâ et sine curâ, secularium et quorumvis Ordinum et militiarum regularium, qualitercumque qualificatorum, fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus et emolumentis universis, ac etiam distributionibus quotidianis, aliàs sibi canonice reservandas, recipere, percipere, exigere, ac in suos usus et utilitatem convertere, ipsasque pensiones, unâ cum praeceptoribus, prioratibus aut aliis beneficiis quibuscumque dictae militiae, quoad vixerint retinere libere et licite possint;

§ 14. Eisdemque magistro et capitulo generali dictae militiae, ut quascumque constitutiones, statuta, ordinationes, capitula, stabilimenta ad prosperam dictae militiae directionem facientia, licita tamen et honesta, ac sacris canonibus, Conciliique Tridentini decretis minime contraria, a dictâ Sede tamen approbata, condere¹, illaque pro rerum et temporum qualitate et varietate alterare, revocare,

¹ Perperam ed. Main. legit *concedere* (R. T.).

Militas habiles declarantur ad ecclesiasticas pensiones obtinendas.

Facultas condendi statuta, quae milites servare teneantur.

mutare, moderari, corrigere, et alia de novo condere possit; quae, postquam condita, alterata, revocata, mutata, moderata, correctâ, et de novo edita, et a dictâ Sede approbata fuerint, et non aliàs, valida et efficacia existant, suosque plenarios et integros effectus sortiantur, et per milites fratres religiosos, et alias eiusdem militiae personas, inviolabiliter observari debeant, ita et taliter, quod milites et alii religiosi dictae militiae ab illis nullo modo resilire possint, sed ad illorum observationem teneantur, et obligati existant, et ad id censuris ecclesiasticis et aliis poenis cogi et compelli possint;

Carolo duci Mantuae data facultas directores eligendi usque ad capitulum generale.

§ 15. Et quoniam iustis ex causis electio magni magistri militiae per praesentes erectae usque ad capitulum generale, in Urbe in festo sanctissimae Pentecostes anni MDCXXV celebrandum, differenda est, ne interim praefatae militiae progressus retardetur, et ut ad illius habitum admitti volentium devotioni satisfieri possit, eidem Carolo duci, ut duodecim eiusdem militiae milites in orientalis, meridionalis, occidentalis, et septentrionalis districtuum directores, unum videlicet ecclesiasticum et duos alios eiusdem militiae milites pro quolibet districtu huiusmodi, deputare, ipsisque directoribus sic deputatis, ut pro felici directione dictae militiae aliqua statuta et ordinationes, quae ad locorum, rerum et temporis qualitatem, secundum eorum conscientiam, accomodata iudicaverint, ab ipsis militiae militibus in dictis respective districtibus observanda usque ad dictum capitulum generale et tempus, ut praefertur, ad illud celebrandum praefixum, et non ultra, licita tamen et honesta, ac sacris canonibus et Concilii Tridentini decretis minime repugnantia, condere et praescribere, et per se, vel alios ab eis respective deputandos, quibusvis personis idoneis et qualificatis, praefatae militiae se adscribi petentibus, habitum illius tradere,

et eas ad militiam huiusmodi admittere, aliaque ad id dicto medio tempore necessaria facere et exequi respective possint, amplam et liberam facultatem et potestatem, auctoritate et tenore praefatis, concedimus et impertimur.

§ 16. Praesentes vero litteras, etiam ex eo quod causa seu causae, propter quam seu quas illae a nobis emanarunt, iustificatae et verificatae, et interesse forsitan habentes seu habere praetendentes vocati non fuerint, seu quibusvis aliis ex causis, de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio seu intentionis nostrae aut quopiam alio defectu notari aut impugnari seu ad viam et terminos iuris reduci non posse, sed semper validas et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere;

§ 17. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos et vicelegatos, necnon dictae Sedis Apostolicae nuntios, in quacumque instantiâ, ubicumque et quomocumque iudicari, decidi, definiri, ac etiam terminari posse atque debere, auctoritate apostolicâ, et earundem tenore praesentium, decernimus.

§ 18. Postremo, eisdem magistro, militibus, et aliis dictis militiae personis pro tempore existentibus, vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communionem (si id commode fieri poterit) reffectis, tam die illorum professionis, si vere poenitentes et confessi, ac sacrâ communionem praefatâ refecti, quam quocumque die, quo alicui expeditioni vel functioni aut praelio contra fidei catholicae hostes interfuerint, si saltem contriti fuerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem elargimur.

§ 19. Non obstantibus nostrâ de gratiis ad instar non concedendis, et aliis quibusvis

Clausulae pro Praesentium litterarum firmitate.

Indulgentiae militibus concessae.

Derogatio contrariorum.

apostolicis, necnon in provincialibus et synodalibus, universalibusque conciliis editis et edendis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriis derogatoriis, irritantibusque et aliis etiam vim contractus inducentibus decretis, in contrarium forsâ quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus latissime, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemptio applicatur ad formam Concilii Tridentini.

§ 20. Volumus autem, quod exemptio praefata non comprehendat ecclesias, neque personas in eis quae ad animarum curam pertinent, in quibus decreta Concilii Tridentini omnino servari debeant.

§ 21. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae absolutionis, erectionis, institutionis, applicationis, appropriationis, subiectionis, susceptionis, concessionis, impartitionis, decreti, elargitionis, derogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXIV, pridie idus februarii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12 februarii 1624, pontif. an. I.

XXXVII.

Indultum militibus militiae christianae nationum Gallicae et Belgicae obtinendi pensiones usque ad summam quingentorum ducatorum auri de camerâ¹.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Nuper, supplicationibus dilectorum filiorum nobilium virorum Ferdinandi Mantuae ac Caroli Nivernensis ducum necnon Adolphi comitis de Althan nobis humiliter porrectis inclinati, unam militiam christianam nuncupatam sub certis modo et formâ tunc expressis apostolicâ auctoritate ereximus et instituimus, illique sic erectae et institutae diversa privilegia, gratias et indulta concessimus, aliaque in militiae favorem eiusdem fecimus, statuimus et ordinavimus, prout in nostris desuper sub plumbo expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

Militibus militiae christianae nuper a se erectae.

Et privilegia auctae.

§ 2. Quare nos, militum Gallicanae et Belgicae nationis, eiusdem militiae commodis, et congruae sustentationi, quantum cum Domino possumus, prospicere volentes, supplicationibus Ferdinandi ac Caroli ducum et Adolphi comitis praedictorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus et singulis nationum praedictarum militibus coniugatis, ac etiam bigamis, aliisque presbyteris, ut singulas pensiones annuas usque ad summam quingentorum ducatorum auri de camerâ super quarumvis cathedralium et metropolitanarum, ac aliarum ecclesiarum, monasteriorum, prioratuum, canonicatum, et praebendarum, dignitatum, personatum, administrationum, et officiorum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum curâ et sine curâ, secularum et quorumvis Ordinum regularium, fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus et emolumentis, aliâs sibi canonice reservandas, cumulative cum quibusvis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio apostolico pro tempore percipere contigerit et continget, ad eorum vitam percipere, exigere et levare, ac in suos usus et utilitatem con-

Indultum concedit obtinendi pensiones usque ad summam 500 ducatorum.

vertere libere et licite valeant, dictâ auctoritate, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Clausulas pro eiusdem indulti firmitate applicat.

§ 3. Decernentes praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac eisdem militibus in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogat obstantibus.

§ 4. Non obstantibus quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac aliis omnibus et singulis, quae in praedictis litteris voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XXIII februarii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 23 februarii 1624, pontif. an. I.

XXXVIII.

Prohibitio, ne quis habitum et crucem assertae cuiusdam militiae christianae, ab Apostolicâ Sede non approbatae, deferat¹.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Urbanus militiam christianam nuncupatam erexerat.

§ 1. Nuper, supplicationibus dilectorum filiorum nobilium virorum Ferdinandi Mantuae ac Caroli Nivernensis ducum necnon Adolphi comitis de Althan nobis humiliter porrectis inclinati, unam militiam christianam nuncupatam, sub certis modo et formâ tunc expressis, apostolicâ auctoritate ereximus et instituimus, illique sic erectae et institutae diversa privilegia, gratias et indulta concessimus, aliaque fe-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

cimus, statuimus et ordinavimus, prout in nostris desuper sub plumbo expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut accepimus, asserta quaedam militia de facto christiana forsâ erecta, licet a Sede Apostolicâ minime approbata fuerit, nonnulli nihilominus habitum assertae eiusdem militiae, auctoritate propria, susceperint, et illius crucem collo appensam ac pannis affixam gestaverint de facto, et forsâ etiam gestent:

Nonnulla vero assertae cuiusdam militiae christianae habitum et insignia sumuntibus.

§ 3. Nos, praemissis, quantum cum Domino possumus, obviare volentes, de consilio nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium, quibus negotium huiusmodi examinandum commisimus, omnibus et singulis, qui assertae huiusmodi militiae non approbatae habitum et crucem susceperunt, illumque et illam ad praesens deferunt, sub excommunicationis latae sententiae et indignationis nostrae et aliis arbitrii nostri poenis, per praesentes praecipimus et mandamus, ut, habitum earundem praesentium notitiâ, illico habitum et crucem assertae militiae non approbatae huiusmodi deponant, nec amplius assumere sive gestare audeant seu praesument.

Id expresse videtur.

§ 4. Eisdem tamen permittimus atque indulgemus, ut habitum per fratres militiae christianae a nobis, ut praefertur, erectae gestari solitum, servatis aliâs ipsius militiae constitutionibus a nobis etiam approbatis, suscipere, et professionem per eosdem emitti consuetam suo tempore expresse emittere libere et licite valeant.

Et permittitur, ut erectae a se militiae inscribitur quis possit.

§ 5. Quocirca venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, episcopis, ce-

Et quoties designat.

¹ Haec delemus vocem licet, quae postea sequitur; ceterum syntaxis mendosa deprehenditur; forsâ legendum *assertâ quadam militiâ* (N.T.).

terisque locorum ordinariis ubilibet existentibus, ac dilecto filio causarum curiae camerae apostolicae generali auditori, per easdem praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras, et in eis contenta huiusmodi, ubi et quoties opus fuerit, solemniter publicantes, faciant illa auctoritate nostrâ ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari. Contradictores quoslibet et rebelles per sententias censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum.

§ 6. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§ 7. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique locorum habeatur, quae eisdem praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXIII februarii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 23 februarii 1624, pontif. an. I.

XXXIX.

*Confirmatio litterarum Pauli V pro universitate et hominibus comitatus Venayssini*¹.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Recessit Pauli V litteras.

Aliâs a felicis recordationis Paulo Papa V praedecessore nostro emanarunt litterae tenoris subsequentis, videlicet: *Di-*

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

lectis filiis consulibus ac comunitati, et hominibus comitatus nostri Venayssini. Intus vero: *Paulus Pater V, dilecti filii, salutem et apostolicam benedictionem.* *Vestra singularis erga nos* (Reliqua vide in tom. XI, pag. 298). *Datum Romae apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris die III aprilis MDCVI, pontificatus nostri anno I.*

§ 2. Nunc autem nos, electos ac universitatem et homines huiusmodi specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, ac eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, motu proprio, non ad electorum, ac universitatis et hominum praedictorum, vel alicuius eorum, aut alterius pro eis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, litteras praesertim, ac in eis contenta quaecumque, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus.

§ 3. Decernentes easdem praesertim et praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, nec non electis ac universitati et hominibus praedictis in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque per quoscumque iudices et commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, et de latere legatos, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit atten-

Confirmatque.

Clausulas apponit.

Exequutores designat.

§ 4. Quocirca dilectis filiis Carpentoracensi et Cavallicensi ac Vesionensi officialibus per apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte incolarum et habitatorum praedictorum, illorumque singulorum, et aliorum ad quos spectat, fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisquâ in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ illos et eorum singulos privilegiis, indultis, statutis, et aliis praemissis ac praesentibus litteris pacifice frui et gaudere; non permissentes illos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet et rebelles ac praemissis non parentes per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo; ac, legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras et poenas huiusmodi incidisse declarando, illasquâ etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contraria tollit.

§ 5. Non obstantibus omnibus illis, quae dictus Paulus praedecessor in praesertim litteris suis voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXIV februarii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 24 februarii 1624, pontif. an. I.

XL.

Confirmatio et innovatio constitutionum Gregorii XIII, Clementis VIII et Pauli V super bono regimine fratrum Reformatorem Strictioris Observantiae

¹ Edit. Main. legit *illisque* (n. t.).

Bull. Rom. — Vol. XIII.

*Ordinis sancti Francisci editarum, nonnullis aliis additis decretis*¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, in quo, dispositione incommutabili, divina providentia universalis Ecclesiae constituit principatum, auctoritatem a Christo per beatum Petrum Apostolorum culmen sibi traditam intelligens, ut noxia evellat et destruat, utiliaque plantet et aedificet,² interdum, quae rationalibus ex causis a Sede Apostolicâ sancita sunt, ipsa subinde rerum experientiâ suadente et maioribus ex causis alterat et immutat, in hisque pastoralis officii sui partes sollicitè et prudenter interponit, prout, rerum, temporumque qualitatibus debite pensatis, conspiciat in Domino salubriter expedire.

§ 1. Aliâs siquidem felicis recordationis Gregorius Papa XV, praedecessor³ noster, dilectos filios Antonium Strozium, et postea, eo a munere infrascripti officii absoluto, Aloysium a Cruce, Ordinis fratrum Minorum S. Francisci Strictioris Observantiae Reformatorem nuncupatorum professores, praevia electione de eius personâ ad idem officium a fratribus factâ, in vicarios generales omnium fratrum Reformatorem citra⁴ montes commorantium et existentium, sub certis modo et formâ tunc expressis, fecit, constituit, deputavit, ac respective confirmavit, aliaque tunc expressa, tam super ipsius vicarii generalis auctoritate et iurisdictione, necnon capituli generalis eorumdem fratrum Refor-

¹ Constitutiones horum Pontificum habes Gregorii XIII Const. XCIX *Cum illius* tom. VIII, pagina 247; Clem. VIII Const. CXXXIV *Pro inuncti* (in h. n. edit. CXLI, tom. X, pag. 299), et Pauli V Const. LXII (in n. ed. LXIV) *Postulat* tom. XI, pag. 376.

² Haec coniunct. et importune interiectam delemus (R. T.).

³ Edit. Main. legit *praedecessores* (R. T.).

⁴ Edit. Main. legit *circa* (R. T.).

Exordium.

Gregorius XV edidit constitutiones circa Reformatores Strictioris Observantiae sancti Francisci.

matorum celebratione, quam aliàs fratrum ipsorum gubernio, regimine atque directione, statuit, decrevit et ordinavit, prout in diversis ipsius Gregorii praedecessoris desuper in simili formâ Brevis, et praesertim sub die XXIV novembris MDCXXI, ac die VII decembris MDCXXII expeditis litteris¹, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continentur.

Hic Pontifex eas pro eorum magis prospero regimine revocavit.

§ 2. Nunc vero nos, dictorum fratrum paci et quieti, necnon salubri, prosperoque eorumdem regimini atque directioni, quantum cum Domino possumus, per amplius consulere volentes, de consilio dilectorum filiorum nostrorum Dominici basilicae Ss. XII Apostolorum, Gymnasii, Fabricii S. Augustini Veralli, Gabrielis S. Bartolomaei in insulâ de Treio, Scipionis S. Susannae, ac Petri S. Salvatoris in Lauro titularum sanctae Romanae Ecclesiae presbyterorum cardinalium Valerii nuncupatorum, quibus negotium unionis eorumdem fratrum Reformatum fratribus eiusdem Ordinis de Observantiâ seu de Familiâ nuncupatis examinandum commissimus, deputationes, electiones et confirmationes de Antonii et successive de Aloysii praedictorum personis in eorumdem fratrum Reformatum vicarios per eundem Gregorium praedecessorem, ut praefertur, respective factas, singulasque ipsius Gregorii praedecessoris litteras, ac omnia et singula in illis quomodolibet contenta et expressa, dictâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo revocamus, cassamus et annullamus, viribusque et effectum omnino evacuamus.

Sub obedientia generalis ministri de Observantiâ degere statuit, iuxta constitutiones Gregorii XIII, Clementis VIII, et Pauli V.

§ 3. De cetero autem perpetuis futuris temporibus eosdem fratres Reformatos nuncupatos sub obedientiâ ministri generalis Minorum de Observantiâ seu de Familiâ similiter nuncupatorum degere, prout debebant et vivebant ante primodictas

¹ Quae in Bullario non sunt (R. T.).

litteras Gregorii praedecessoris, ac aliàs in omnibus et per omnia secundum dispositionem litterarum seu constitutionum recolendae memoriae Gregorii XIII, Clementis VIII et Pauli V etiam Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum;

§ 4. Hospitium vero S. Isidori de Urbe pro provinciis Reformatum Discalceatorum Hispaniae et Indiarum dicto ministro generali subiici, qui pro suâ prudentiâ religiosi ex illis provinciis ad Romanam curiam venientibus providere valeat, servatis omnibus iuribus ecclesiae fundatori seu constructori quomodolibet competentibus, quatenus adsint et competant;

§ 5. Constitutionem⁴ praeterea dicti Clementis praedecessoris sub datâ Tusculi, XII octobris MDCXVI, pontificatus anno V, quae incipit *Pro iniuncti nobis*², omnino observari;

§ 6. In capitulis autem, tam provincialibus quam generalibus fratrum, de Observantiâ seu de Familiâ praedictorum, eosdem fratres Reformatos passivam, qui vero deputati seu electi fuerint in capitulis provincialibus, iuxta constitutiones Clementis et Pauli praedecessorum praedictorum, etiam activam vocem habere;

§ 7. Ministrumque generalem praedictum quemvis ex religiosi Reformati huiusmodi in alicuius provinciae commissarium interdum ad sui libitum deputare posse, eundemque ministrum generalem eos ex Reformati, qui ad illos de Observantiâ seu de Familiâ de utriusque superioris et aliorum licentiâ iuxta litteras dicti Pauli praedecessoris desuper editas transire voluerit³, recipere et admittere debere; illi autem sic transeunti, si durante deliberationis anno ad Reformatos redire voluerit, regressum non denegandum.

¹ Edit. Main. legit *Constitutiones* (R. T.).

² Ea legitur in tom. X, pag. 299 (R. T.).

³ Vel legendum *voluerint*, vel paulo ante *eum* legendum erat, non *eos* (R. T.).

Eidem ministro hospitium S. Isidori nuper in Urbe pro Discalceatis Hispaniarum et Indiarum institutum subiicit.

Reformatique vocem habeant in capitulo.

Ministri generalis auctoritas in eosdem.

dum; finito autem deliberationis anno, huiusmodi regressum illi concedendum nullatenus, nisi eo modo, quo transitus ad Reformationem fratribus de Observantiâ seu de Familiâ conceditur; a fratribus vero de Observantiâ seu de Familiâ, ad Reformatos transire volentibus, Clementis et Pauli praedecessorum praedictorum constitutiones, ipsiusque Pauli decreta super hoc emanata inviolabiliter observanda;

Custodes Reformatum, ut congregari possint, decernit.

§ 8. Ad haec in capitulis generalibus eiusdem Ordinis in Italia celebrandis omnes custodes congregari ad statuta feliciorum gubernio opportuna condenda; et quando capitula generalia sive congregationes huiusmodi non celebrabuntur, custodes singulis trienniis in almâ Urbe nostrâ cum assistentiâ protectoris pro tempore existentis pariter congregari;

Visitatoresque duo ut eligi valeant.

§ 9. Unum vero pro regnorum Neapolis et Siciliae, et alterum ex ipsis Reformati visitatores pro reliquis Italiae reformationibus, ab eisdem custodibus de triennio in triennium, de nostro tamen, vel Romanorum Pontificum, ac eiusdem Ordinis apud nos et Apostolicam Sedem protectoris pro tempore existentium respective consensu, eligi;

Et quod minister generalis contra Reformatos procedere possit.

§ 10. Ac contra quos, seu eorum quemlibet, si deliquerit, generalem ministrum, cum interventu procuratoris eorumdem Reformatum ac maiori parte custodum sui districtus, procedere posse ac debere;

Vel a conventibus removeri.

§ 11. Porro fratres Reformatos ab eorum conventibus, nisi ex causâ in definitorio illius reformationis vel ab eodem protectore probatâ, removeri minime posse;

Constitutionem Clementis VIII de novitiis recipiendis innovat.

§ 12. Constitutionem autem de non admittendis ad habitum ab Observantibus, seu de Familiâ, novitiis, sed a Reformati, tum iuxta decreta eiusdem Clementis praedecessoris, innovari ac inviolabiliter observari volumus, decernimus, innovamus, constituimus et declaramus.

§ 13. Decernentes etiam praesentes litteras et in eis contenta quaecumque semper et perpetuo valida, firma et efficacia esse et fore, ac ab omnibus quos illa concernunt etiam inviolabiliter observari; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum Irilans et clausula sublatâ.

§ 14. Non obstantibus ipsius Gregorii praedecessoris litteris, nec non omnibus illis, quae in eis voluit non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

§ 16. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die VII martii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 7 martii 1624, pontif. anno I.

XLI.

*Archiepiscopus Mediolanensis deputatur administrator perpetuus seminarii Asconae, Comensis dioecesis*¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Cupientes prospero, felicique seminarii ecclesiastici oppidi Asconae, Comensis dioecesis, in finibus tamen Mediolanensis dioecesis existentis, regimini et gubernio, quantum cum Domino possumus, consulere, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacri Concilii Triden-

Deputatio, de qua in rubrica

¹ Edit. Main. habet VI in textu (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

lini interpretum consilio, venerabilem fratrem modernum et pro tempore existentem archiepiscopum Mediolanensem dicti seminarii administratorem, cum omnibus et singulis facultatibus, iurisdictionibus, auctoritatibus, honoribusque et oneribus, similibus administratoribus quomodolibet competentibus, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, facimus, constituimus et deputamus.

Mandatum rectori, aliisque seminarii ministris de pœnâ archiepiscopo Mediolanensi.

§ 2. Mandantes propterea dilectis filiis rectori, praeceptoribus, alumnis, ceterisque ministris et personis eiusdem seminarii, ut eundem modernum et pro tempore existentem archiepiscopum Mediolanensem in ipsius seminarii administratorem, iuxta tenorem praesentium, recipiant et admittant, eumque debitis honore et reverentiâ prosequantur, ac in omnibus ad huiusmodi administratoris munus spectantibus prompte pareant et obediant.

Obstantium derogatio.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XII martii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12 martii 1624, pontif. anno I.

XLII.

Facultas episcopis Hispaniarum compellendi ecclesiasticos seculares et regulares ad testificandum in causis nobilitatis et puritatis sanguinis¹.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Causae concedendae facultatis, de qua in rubrica.

Cum, sicut charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum rex catholicus nobis nuper exponi fecit, ex eo, quod personae ecclesiasticae, seculares et regulares regnorum Hispaniarum, vigore

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

exemptionum quibus potiuntur, in causis nobilitatis et puritatis sanguinis coram ministris seu officialibus conciliorum Ordinum militarium testimonium perhibere recusant, magna inconvenientia orta sint:

§ 2. Nos, praemissis, quantum cum Domino possumus, obviare volentes, supplicationibus dicti Philippi regis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, venerabilibus fratribus archiepiscopis, episcopis et aliis locorum Ordinariis regnorum praedictorum, ut, quotiescumque, pro parte commissariorum sive deputatorum Ordinum militarium¹, quascumque personas ecclesiasticas tam seculares quam cuiusvis Ordinis et instituti regulares, etiam exemptas, non tamen moniales, ad testificandum coram se in causis huiusmodi iuxta sacrorum canonum decreta cogere et compellere, absque eo quod ipsae personae aliquam propterea notam aut censuras et poenas ecclesiasticas incurrant, possint et debeant, licentiam et facultatem, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, concedimus et impertimur.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, nec non Ordinum, quorum personae regulares praefuerint, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXIII martii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 23 martii 1624, pontif. an. I.

XLIII.

Indictio visitationis omnium ecclesiarum, monasteriorum et locorum piorum al-

¹ Supplendum fuerint requisiti, vel simile (R. T.).

mae Urbis, necnon Orationis XL horarum, cum indulgentiarum elargitione, pro rectâ dictae visitationis directione.

Urbanus Episcopus,
servus servorum Dei,

Dilectis filiis universo clero et populo romano, salutem et apostolicam benedictionem.

Prooemium et causae huius Constitutionis.

Militantem Ecclesiam, quae, vel caelestis eius sponsi commendata praeconio, progreditur quasi aurora consurgens, in evangelicae perfectionis viâ subsistere non decet, sed novis semper gratiae fulgoribus illustratam ad uberiorem veluti virtutum lucem ac sanctitatis decorem aequum est properare. Haec in re nobis cogitationem defigentibus, anticipaverunt vigiliis oculi nostri, ac ut ecclesiastica res maiora in dies ubique suscipiat incrementa, tanto magis ad nos pertinere intelligimus, quanto in hoc rerum vertice constituti, apertius agnoscimus, imperscrutabili omnipotentis Dei providentiâ nos fuisse acceptos pascere Jacob servum suum et Israel haereditatem suam. Quoniam vero nullâ ratione fieri potest, ut in agro Domini christianae virtutes feliciter ferantur, nisi spinae, quae suffocant sementem patrisfamilias, inde prius evellantur; nos, ut id facilius assequamur, eundem agrum et vineam, quam plantavit dextera eius, diligenter repurgare, nihilque eorum praetermittere decrevimus, quae corruptis moribus corrigendis, sanctisque operibus, quae vel temporis iniuriâ, vel humanae naturae imbecillitate in desuetudinem abierunt, restituendis opportuna esse arbitramur. Licet autem christiana respublica multiplici malorum genere vexetur, omnibusque eius partibus, quod maxime deplorandum est, medicinâ opus esse intelligamus, eam tamen almae Urbis nostrae non uno nomine praecipue duximus adhibendam: quandoquidem haec est civitas

supra montem posita, quae totius orbis patet obtutui: haec eadem pietatis exemplum cunctis ad imitandum propositum, primaque catholicae religionis Sedes tantis divinâ munificentia honorum praerogativis decorata, ut vere de eâ dicatur: *Diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob.*

§ 1. Cum igitur haec ita se habeant, pro nostro pastorali munere peculiarem hunc agrum et gregem nostrum recognoscere, et Romanae Urbis omnes tam patriarchales, quam collegiatas, earumque capitula, necnon parochiales, ceterasque alias ecclesias, et personas, item monasteria, conventus, et ecclesias quorumvis Ordinum regulares, tam virorum quam mulierum, hospitalia, collegia, confraternitates laicorum, Montem pietatis, et omnia, quocumque nomine censentur, loca pia, per infrascriptos archiepiscopum et episcopos visitare statuimus. Quod quidem saluberrimum opus, etsi per nos ipsos inchoare, prosequi et perficere vehementer optamus, nihilominus, dum ad alia quamplurima, eaque gravissima negotia, quorum mole assidue premimur, cogitationem convertimus, aliis eam provinciam cogimur demandare. Quapropter venerabilibus fratribus Ulpiano archiepiscopo Theatino, necnon Raphaëli Zacynthiensi, Octavio Caballicensi, Ludovico olim Adriensi, Antonio Casertano, ac Alexandro nuper Hieracensi episcopis, de quorum pietate et ecclesiasticarum rerum peritiâ a nobis ipsi multa possumus polliceri¹, ad hoc munus obeundum maturo consilio delectis, ad laudem et gloriam omnipotentis Dei, sanctae Romanae Ecclesiae exaltationem, visitationem huiusmodi committimus, illamque vobis omnibus indicimus, quam in proximâ futurâ dominicâ in Albis in sacrosanctâ primariâ Lateranensi ecclesiâ iidem archiepiscopus et episcopi

Indictio Pontificis visitationem ecclesiarum et piorum locorum Urbis, eamque rex episcopis committit.

¹ An lectio mendosa, iudicet lector sciens (R. T.).

inchoabunt, ac statutis diebus Deo iuvante prosequentur.

Hortatur omnes ut corrigant pravae morum vitae propriae eandem visitationem praevocant.

§ 2. Ut autem nostram visitationem ea spiritualia commoda, quae nos, divini cultus amplificationi et propagationi, necnon animarum salutem paternam charitate studentes, et cupimus et speramus, feliciter consequantur; omnes per viscera misericordiae Dei nostri, qui visitavit nos oriens ex alto, et hortamur et monemus, ut, memores vocationis suae, opportunam vitae et morum emendationem eandem visitationem praevocent. Quod quidem eos facile et libenter praestituros confidimus, si memoriae repetierint, se in eam Urbe clericalem officii munera obire, quam, in montibus sanctis fundatam ac sanctissimorum martyrum sanguine respersam et irrigatam, non nisi uberrimos pietatis et religionis fructus ad totius christiani orbis aedificationem beatam fecunditate proferre decet.

libel in ecclesiis eligendis per vicarium orationem 40 horarum celebrari ad implorandum auxilium pro bona directione dictae visitationis.

§ 3. Quoniam autem non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est, ac nisi Dominus aedificaverit domum, invanum laboraverunt, qui aedificant eam; nos infirmitatem nostram humiliter agnoscetes, ad caelestem opem implorandam, volumus, ut sextam feriã eandem dominicam antecedente, in nonnullis ecclesiis Urbis patriarchalibus, collegiatis, et aliis praecipuis, per dilectum filium nostrum in eadem vicarium in spiritualibus generalibus praescribendis, SS. Eucharistiae sacramentum solemniter in altari proponatur, ac Quadraginta horarum oratio de more celebretur.

Hortatur omnes ad efficaciter orandum.

§ 4. Quae ut sollicitudinem nostram magis sublevet, ac laborem illorum, qui hac in re vicariam nobis operam praestituri sunt, efficacius adjuvet, universos christifideles in hac alma Urbe commorantes hortamur, ut Deo, qui cor contritum et humiliatum non despicit, dignis poenitentiae fructibus placere studeant.

§ 5. Quod quidem ut libentius et salutarius fiat, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus Romae degentibus, qui, visitatis ecclesiis huiusmodi seu eorum aliquam, eodem ipso proximo dominico die, post diligentem peccatorum suorum confessionem, sacram eucharistiam sumpserint, et, ut haec nostra visitatio ad Dei gloriam et animarum salutem feliciter eveniat, pie in quavis ecclesia oraverint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam concedimus et elargimur.

Visitantibus dictas ecclesias, confessis et sacra communione refectis, indulgentiam plenariam elargimur.

§ 6. Omnes igitur simul, dilecti filii, sive ex clero, sive ex populo, veterem hominem exuentes, in novitate spiritus ambulemus, sollicitudine non pigri, spiritu ferventes, Domino in toto corde serviamus, ut eius misericordiam copiosam, cum ad hoc sanctae visitationis opus, tum ad ceteras necessitates nostras, fratrumque nostrorum, bonis operibus et sedulo pietatis cultu impetremus.

Universos hortatur, ut ferventer Deo inserviant.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXIV, sexto kalendas aprilis, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 27 martii 1624, pontif. anno I.

XLIV¹.

Sequitur mandatum visitandi in parochialibus ecclesiis infirmos, eisque elemosynam elargiendi.

Urbanus Papa VIII,

Venerabilibus fratribus archiepiscopo Theatino, necnon Raphaëli Zacynthiensi, Octavio Caballicensi, Ludovico olim Adriensi, Antonio Casertano, ac Alexandro nuper Hieracensi episcopis.

Venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem.

Cupientes in hac nostram pastoralem ecclesiarum almae Urbis visitationem non

Exordium et causae.

¹ Omnes seqq. constitutiones, quae in edit. Main. absque numero subiiciuntur praecedenti, nos censuimus numerandas (R. T.).

solum divini cultus conservationem, et incrementum, quantum in nobis est, modis omnibus procurare, verum etiam animarum salutem prodesse, et corporales Christi pauperum praesertim infirmorum indigentias, quantum cum Domino possumus, paternam charitate sublevare;

Urbanus mandat visitatoribus, ut suo nomine visitent in singulis parochialibus ecclesiis pauperes infirmos graviter decumbentes.

§ 1. Cum haec omnia per nosmetipsos exequi, ob assiduas, quibus detinemur, occupationes, nequaquam possumus, fraternitati vestrae et vestrum cuilibet praesentes mandamus, ut coniunctim vel divisim parochias ecclesiarum diligenter perlustrare ac perquirere studeatis, atque earum pauperes infirmos graviter decumbentes singulos nostro nomine visitetis;

Eisque apostolicam benedictionem semel impertiantur.

§ 2. Apostolicam, et nostram eis benedictionem, ut moris est, semel impertiat, ac paternis monitis et salutaribus consolationibus recreetis.

Et ad patientiam ac ecclesiastica sacramenta suscipienda hortentur.

§ 3. Hortantes ipsos, ut in humilitate et patientia propter Deum corporis infirmitatem et dolores sustineant, et ad parendum divinae voluntati, quodcumque ei placuerit ipsos ex hoc seculo revocare, se pie et christiane praeparent, sinceroque corde ad Deum conversi, humiliter ab eo suorum peccatorum veniam petant, atque omnia ecclesiastica sacramenta, quibus christifideles ex hac vita migraturi se praemunire solent et debent, devote et reverenter suscipiant.

Confessis, ac sacra communione refectis plenariam indulgentiam.

§ 4. Nos enim eorum singulis ante vel post vestram visitationem, ut praemittitur, poenitentibus confessis, et SS. Eucharistiae Sacramento refectis semel plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem elargimur.

Ac elemosynas habita egestatis et personarum ratione elargitur.

§ 5. Volumus autem, ut comitem vobiscum adducatis dilectum filium nostrum, et palatii apostolici elemosynarium, qui, prout cuiusque eorum egestas et personarum conditio postulaverit, etiam oblatis nostram impensam charitatis subsidiis, pecuniis, cibis, potu, pharmacis, vestibus, me-

dicorum ope, ceterisque ad victum seu ad recuperandam valetudinem necessariis, temporalibus, quibus nunc urgentur, eorum necessitatibus succurrat.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXIX martii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 martii 1624, pontif. an. I.

XLV.

Sequitur facultas cognoscendi causas quascumque etiam criminales absque irregularitatis incursum.

Urbanus Papa VIII,

Venerabilibus fratribus Ulpiano archiepiscopo Theatino, Raphaëli Zacynthiensi, Octavio Caballicensi, Ludovico olim Adriensi, Antonio Casertano, et Alexandro nuper Hieracensi episcopis.

Venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem.

Quoniam in prosequendo munere visitationis ecclesiarum et piorum locorum huius almae Urbis nostrae, ad quod vos nominatim ex episcoporum ordine delegimus, facile contingere poterit, ut aliqua negotia criminalia pertractanda sint:

Causae huius Constitutionis.

§ 1. Nos, conscientiarum ac status vestrorum securitati opportune providere volentes, vobis et cuilibet vestrum, ut tam coniunctim quam divisim, durante huiusmodi visitatione ac illius occasione dumtaxat, quascumque querelas, accusationes, denuntias contra quasvis personas, tam ecclesiasticas, seculares vel regulares, quam laicas, cuiuscumque status, gradus, dignitatis et praecminentiae existentes, recipere et audire, causasque exinde, aut alias quomodolibet ex dicta visitatione vel illius causa emergentes, tam ecclesiasticas, quam profanas, et tam civiles, quam criminales et mixtas, sive ad procuratoris fisci, sive ad aliorum quorumcumque

Indultum de quo in rubrica.

instantiam, aut ex officio, audire, cognoscere, quandoque nobis referre, nobiscumque communicare, ac iuxta mandata nostra, seu aliàs prout iustitia suaserit, et ordo dictaverit rationis, illas decidere et terminare, aliàsque in illis vos immiscere, ac sine aliquo conscientiae scrupulo, aut censurarum ecclesiasticarum, vel etiam irregularitatis incursu, etiam si inde sanguinis effusio, membrorumque mutilatio, aut etiam ultimi supplicii poena infligenda venerit, dummodo vos ipsi a sententiâ sanguinis per vos ipsos ferendâ abstineatis, libere et licite valeatis, licentiam concedimus et indulgemus;

Eiusque extensio ad omnes tam denuntiantes, vel quomodocumque consilium, aut auxilium, seu favore praestantes.

§ 2. Utque liberius ab omnibus denuntiationes, querelae, et accusationes, ac causae quaecumque ad dictam visitationem pertinentes deferri possint, omnibus similiter et singulis personis, tam laicis, quam clericis, etiam in sacris et presbyteratus ordinibus constitutis, secularibus, et quorumvis Ordinum, congregationum, et instituti regularibus, quavis etiam episcopali, vel maiori, ecclesiasticâ vel mundanâ, dignitate vel prae eminentiâ fulgentibus, qui in actu eiusdem visitationis, seu aliàs illius occasione, aliquid, quod ad praedictas causas pertineat, per viam denuntiationis, querelae, vel accusationis, palam vel occulte, sponte, vel ad aliorum, etiam procuratoris fisci, instantiam, in iudicio vel extra iudicium, revelaverint, aut in praemissis testimonium dixerint, vel aliquid propterea scripserint, subscripserint, indicaverint, dictaverint, detulerint, interrogaverint, vel interrogati responderint, vel ad reos detegendos, convincendos, capiendos, custodiendos, puniendos, iudicia, votum, consilium, auxilium, vel favorem, per se, vel alium, directe vel indirecte praestiterint, sive tamquam iudices ordinarii, vel delegati, custodes, scribae, testes, tabelliones, consultores, procuratores, advocati, seu aliàs se in praemissis

quoquomodo immiscuerint, aut quomodo libet ingesserint, nullam propterea poenam vel censuram ecclesiasticam aut irregularitatis notam incurrant, concedimus pariter et indulgemus.

§ 3. Non obstantibus generalis concilii, atque aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac cuiuscumque Ordinis et monasterii, atque ecclesiarum, et aliorum piorum locorum quorumcumque (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XXIX martii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 martii 1624, pontif. an. I.

XLVI.

Sequitur indultum visitoribus exercendi ubique pontificalia.

Urbanus Papa VIII,

Venerabilibus fratribus Ulpiano archiepiscopo Theatino, necnon Raphaëli Zacynthiensi, Octavio Caballicensi, Ludovico olim Adriensi, Antonio Casertano, ac Alexandro nuper Hieracensi episcopis.

Venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem.

Officii nostri est pastoralia munera, quae, divinâ favente clementiâ, administranda suscepimus, ea prompto alacrique animo prosequi; eos vero, quos in eisdem pastoralibus muneribus prosequendis assumpsimus et deputavimus, nostrae item mentis est opportunis facultatibus adhuc munire, ut illis suffulti incumbentiâ onera melius subire, et inceptum onus perficere quamprimum valeant.

Cum itaque, occasione visitationis nostrae apostolicae, quam in universis almae Urbis, eiusque districtus ecclesiis, monasteriis, locisque sacris et piis, proximis

Contraria removet.

Proveniunt.

Causae huius Constitutionis

diebus indiximus, et quam nuper etiam inchoavimus, experientiâ comprobante cognoverimus, aliquando necesse esse in compluribus eiusdem Urbis ac illius districtus ecclesiis altaria consecrari, campanas, ornamenta, indumentaque ecclesiastica benedici, sacramenta ministrari, et alia pontificalia munia exerceri:

Qua conceditur visitoribus praedictis indultum exercendi pontificalia in quibuscumque ecclesiis patriarchalibus quamvis exemptis.

§ 1. Vobis, et vestrum cuilibet, quos in eadem visitatione operarios et adiutores delegimus et deputavimus, plenam per praesentes concedimus facultatem, ut in quibuscumque tam intra eandem Urbem, ac prope, et extra illius muros, quam etiam intra eiusdem Urbis districtum situs ecclesiis, etiam patriarchalibus, necnon monasteriis, prioratibus et domibus, secularibus, seu cuiuscumque Ordinis, etiam Mendicantium, militiae, congregationis, aut instituti regularibus, tam virorum quam mulierum, atque hospitalibus, oratorii, sacellis, coemeteriis, locisque piis, aut religiosis, tam exemptis, nobisque et Apostolicae Sedi immediate subiectis, quam etiam non exemptis, et quibusvis etiam S. R. E. cardinalibus ratione tituli aut denominationis sui cardinalatus, aut aliàs quomodolibet et ex quavis causâ subiectis,

Altaria et ecclesias consecrandi, ac paramenta, vasa et similia benedicendi.

§ 2. Altaria ac ipsasmet ecclesias consecrari, aut illa vel easdem ecclesias aut illis annexas reconciliari, seu etiam coemeteria, campanas, calices, patenas, cruces, indumenta et ornamenta ecclesiastica quaecumque, et aquam, ut moris est, benedicere,

Sacramentum confirmationis ministrandi.

§ 3. Sacramentum confirmationis, quod ex ritu in visitatione ministrari consuevit, quibus, ubi, quando et quoties vobis seu cuique vestrum expedire videbitur, ministrare,

Missam et vespersas pontificali ritu celebrandi et cantandi.

§ 4. Sacrosanctum quoque missae sacrificium, necnon vespersas, et quaecumque alia divina officia, solemniter ac pontificaliter

1 Vocem etiam nos addimus (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XIII.

17

licali ritu in ecclesiis et locis, in quibus vos id ad maiorem animarum consolationem, spiritualemque profectum, et ad ipsam etiam, quam intendimus, reformationem inducendam pertinere iudicaveritis, celebrare et decantare,

§ 5. Verbi Dei praedicationes et conciones ad Dei amorem et timorem in cordibus fidelium excitandum et accendendum publice ad clerum et populum, seu aliàs privatim, prout occasio et necessitas postulabit, habere,

Necnon concionandi, tam publice, quam privatim.

§ 6. Alia denique omnia et quaecumque munia pontificalia, etiam quae notam aut expressionem requirerent magis specialem, et sub generali huiusmodi concessione non comprehenduntur, etiam erga personas alioquin habiles et idoneas exercere, etiam nullo alio a nobis expectato aut requisito mandato, libere et licite valeatis.

Et alia omnia munia pontificalia, quae specialibus concessionibus indigent, simpliciter exercendi.

§ 7. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac in conciliis tam generalibus editis, dictarumque ecclesiarum, monasteriorum, ordinum, congregationum, militiarum, hospitalium, aut domorum (iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XXIX martii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 martii 1624, pontif. an. I.

XLVII.

Sequitur aliarum facultatum concessio dictis visitoribus, pro feliciore visitationis progressu.

1 Videretur deesse vox quascumque (R. T.).

2 Vel potius etiam pro tum legendum (R. T.).

Urbanus Papa VIII,

Venerabilibus fratribus Ulpiano archiepiscopo Theatino, necnon Raphaëli Zacynthiensi, Octavio Caballicensi, Ludovico olim Adriensi, Antonio Casertano, et Alexandro nuper Hieracensi Episcopis.

Venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Cum in pastoralis visitatione, quam nuper vobis mandavimus, quamque Deo adiuvante prosequendam intendimus, cleri nimirum Romani, et omnium almae Urbis ecclesiarum, et piorum ac religiosorum locorum, vos potissimum ex episcoporum ordine delegerimus, et nobis in eo munere operarios et adiutores assumpserimus; nos, ut vestrum eâ in re ministerium plus habeat auctoritatis et firmitatis, uberioremque ad cultus divini propagationem et animarum salutem, Deique gloriam pariat fructum, providere volentes:

Iubet obtemperari eorum mandatis tamquam a Pontifice vivae vocis oraculo, vel aliâ datis.

§ 1. Vobis, et vestrum cuilibet in solidum, circa visitationem ipsam, eâque durante, mandata quaecumque, etiam vivae vocis oraculo per vos a nobis accepta, illis, ad quos ea res pertinet, referendi, et oretenus per nos ordinata mandandi, quibus relationi, ac mandatis vestris et cuilibet vestrum de ordine nostro factis huiusmodi, plenam et indubiam fidem ab omnibus adhiberi, atque firmiter obtemperari, tamquam mandatis nostris apostolicis, volumus et iubemus,

Et exequi ea quae mandaverint pro dictae visitationis praeparatione, statu, progressu et executione.

§ 2. Mandata quoque et praecepta quaecumque necessaria et opportuna illis in rebus, quae visitationis huiusmodi praeparationem, statum, progressum et executionem concernunt, discernendi, faciendi, eaque exequi iubendi,

Dat ipsis facultatem vocandi ad se quascumque personas, tam ecclesiasticas, quam laicales.

§ 3. Personas quascumque, tam ecclesiasticas seculares, quam cuiusvis Ordinis regulares, necnon etiam laicas, pro rebus et negotiis ad visitationem huiusmodi pertinentibus, ad vos vocandi, et ad perso-

1 Potius legend. cuiuslibet, vel, a quolibet (R. T.).

naliter coram vobis comparendum citandi, opportunisque iuris et facti remediis compellendi,

§ 4. Similes item personas quascumque, et tamquam principales, et tamquam testes, seu tamquam principales quoad se, et tamquam testes quoad alios, examinandi, et ut veritati testimonium perhibeant admonendi, et etiam cogendi, iuramenta eis deferendi, et ab eis exigendi et recipiendi, ad sacrorum canonum praescriptum, ac recusantes per censuras ecclesiasticas, aliasque poenas etiam temporales vobis benevisas compescendi,

Easque examinandi, et recusantes id facere compellendi.

§ 5. Memorialia, etiam nobis inscripta et directa, atque instructiones, relationes, delationes, querelas etiam secretas contra quascumque personas accipiendi, et nobis referendi, seu aliâs, prout rerum et personarum qualitas requiret, iuxta ordinationes nostras et ex auctoritate vobis tradita providendi,

Memorialia, querelas et similia recipiendi, ac super eis providendi.

§ 6. Congregationes aliquarum personarum, quae vobis in consilium super praemissis adhibendae videbuntur, faciendi, et illas easdem personas auctoritate nostrâ vocandi, et cum eis de negotiis visitationis huiusmodi tractandi, consultandi et deliberandi,

Congregationem aliarum personarum pro consilio dicto visitationis faciendi.

§ 7. Commissarium sive fiscalem visitationis unum sive plures eligendi et deputandi, electum sive electos cassandi arbitrio vestro, toties, quoties vobis videbitur, removendi, et alium, seu alios, loco cassati et amoti, subrogandi,

§ 8. Quotiescumque vobis etiam videbitur, et etiam seorsum a vobis, et iteratis vicibus, quarumvis dictae Urbis, seu extra illam intra tamen illius districtum consistentium, patriarchalium, collegiatarum, parochialium, seu aliarum ecclesiarum, etiam cuiusvis, etiam S. R. E. cardinalibus ratione tituli, aut denominationis, seu cardinalatus, aut aliâs quomodolibet, vel ex quavis causâ

Archivia, libros, ac similia, etc., et quae opportuna iudicabunt ordinandi.

1 Edit. Main. legit cuiusvis (R. T.).

subiectarum, seu cuiusvis cappellae, vel oratorii, necnon monasteriorum, tam virorum quam mulierum, prioratum, domorum et locorum, secularium seu cuiuslibet Ordinis, etiam Mendicantium, congregationis, militiae, aut instituti regularium, aut hospitalium etiam exemptorum, nobisque, et Apostolicae Sedi immediate subiectorum, eorumque capitulorum, conventuum, universitatum, collegiorum, confraternitatum, archiconfraternitatum, etiam laicorum, etiam nullo alio speciali nostro expectato ordine vel mandato, aut etiam requisito consensu, vel licentiâ, et illa, et quaelibet illorum visitandi, ac in illorum statum, formam, regulas, instituta, regimen, statuta, consuetudines, vitamque, ritus, mores, disciplinam, doctrinam et idoneitatem singularum personarum, coniunctim vel divisim, et tam in capite quam in membris, necnon circa divinum cultum, religiosam functionem, ecclesiarum decorem, fructuum et introituum dispositionem, regularem religiosorum, tam virorum quam mulierum, observantiam, aliaque omnia et singula ad actum huiusmodi visitationis quomodocumque spectantia diligenter inquirendi, et ad hunc effectum quaecumque illorum archivia, bibliothecas librorum, quaeque in illis continentur documenta et instrumenta authentica, scripturas, libros rationum dati et accepti, computa et ratiocinia perlustrandi, praesertim vero sacras reliquias, et, quibus ipsae sacrae reliquiae necnon sanctum Eucharistiae sacramentum et res ad alia ecclesiastica sacramenta pertinentes continentur, sacra vasa, thecas, tabernacula, necnon indumenta, ornamenta et instrumenta, utensilia et suppellectilem ecclesiasticam et pretiosam diligenter inspiciendi, et ad praedicta exhibenda quascumque personas cogendi, compellendi, ac in praemissis omnibus et singulis quaecumque cor-

1 Aptius legeretur quaecumque (R. T.).

rectione, emendatione, reformatione indigere cognoveritis corrigendi, emendandi, processusque necessarios desuper faciendi, et nobis referendi, seu iuxta ordinationes nostras in his opportune providendi, mandata, decreta, statuta et ordinationes executioni demandandi, et custodiri et observari praecipendi, demumque omnia alia et singula, quae huiusmodi visitationis negotium, ulteriorem progressum, executionem, et in eâ facta, et facienda mandata, decreta, statuta et ordinationes concernunt et concernent, seu ad ea quomodolibet spectant et spectabunt, faciendi, gerendi, exequendi, mandandi et ordinandi,

§ 9. Contradictoresque, et vobis in praemissis inobedientes et rebelles, eisque auxilium, consilium vel favorem, publice vel occulte, directe vel indirecte, quomodolibet praestantes, per suspensionis, ac etiam privationis beneficiorum et officiorum ecclesiasticorum, ac censuras et poenas ecclesiasticas et temporales, etiam mancipationis carceris, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendi, auxiliumque brachii secularis, si opus fuerit, invocandi, plenam, liberam, amplam et universam tribuimus potestatem.

Contradictores quoque et rebelles compescendi.

§ 10. Mandantes propterea omnibus et singulis, ad quos spectat et spectabit, quaecumque dignitate, auctoritate, potestate et praesentia fulgentibus, ut vobis et cuilibet vestrum in praemissis omnibus et singulis prompte pareant et obediant, alioquin sententias seu poenas, quas rite tuleritis seu statueritis in rebelles, ratas habebimus, et faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Mandat praebori obedientiam dictis visitatoribus.

§ 11. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, atque ecclesiarum, monasteriorum, hospitalium, ordinum, congregationum, militiarum, confraternitatum et aliorum piorum locorum huiusmodi (etiam iuramento, confirmatione

Contraria tollit.

apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus et litteris apostolicis, illis et cuivis illorum, ac superioribus et personis eorum, quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus, quibuscumque sint concepta verborum formis et tenoribus, quos praesentibus pro expressis haberi volumus, specialiter et expresse ac latissime ad effectum praesentium derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx martii MDCXXIV, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 30 martii 1624, pontif. anno i.

XLVIII.

Deputatio secretarii praedictae visitationis.

Urbanus Papa VIII,

Venerabili fratri Octavio Caballicensi.

Venerabilis frater,

salutem et apostolicam benedictionem.

Rerum, quae nobis cordi sunt, et quibus universae, quam meditatur, reformationis pars non ultima continetur, curam fidei et diligentibus viris libenter committimus.

§ 1. De tuâ itaque singulari, et nobis iam pridem perspectâ fide et diligentia plurimum in Domino confidentes, visitationis nostrae apostolicae, quam in omnibus almae Urbis, eiusque districtus ecclesiis, monasteriis, locisque sacris et piis, secularibus et regularibus, universoque clero et populo romano indiximus, ac venerandis fratribus Ulpiano archiepiscopo Theatino, necnon Raphaëli Zacynthiensi, Octavio Caballicensi¹, Ludovico olim Adriensi, Antonio Casertano et Alexandro nuper Hieracensi episcopis unâ tecum commisimus et demandavimus,

¹ Haec verba Octavio Caballicensi redundare videntur, nam sequitur postea unâ tecum (R. T.).

§ 2. Te et¹ secretarium duximus deligendum, prout etiam per praesentes munus huiusmodi cum omnibus et singulis facultatibus et auctoritatibus, praerogativis, privilegiis et iuribus, quae tale officium obtinenti et exercenti quomodolibet competere possunt et debent, motu proprio tibi committimus et demandamus: teque etiam secretarium visitationis praedictae creamus, constituimus et deputamus.

§ 3. Dantes tibi plenam et liberam facultatem eiusdem visitationis decreta, statuta, ordinationes, mandata, praecepta, inhibitiones, informationes, relationes, ordinem et seriem, ordinandi, describendi, et in libellos seu commentarios sive etiam in publica et authentica documenta et instrumenta redigendi, ceteraque omnia et quaecumque ad idem munus spectantia gerendi et exercendi, etiamsi notam et expressionem requirerent magis specialem, et sub generali commissione huiusmodi non venirent.

§ 4. Nos enim volumus iis, quae a te de rebus in visitatione gestis et ordinatis fient et emanabunt, documentis et scripturis, tuâ manu ac signo munitis, plenam atque indubitam fidem nunc et perpetuis futuris temporibus, tam in iudicio quam extra illud, omnino haberi, neque ad id probationis alterius adminiculum requiri.

§ 5. Tu igitur in delato tibi munere ita te gere, ut fidem et diligentiam nunquam a te desiderasse laetemur.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx martii MDCXXIV, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 30 martii 1624, pontif. anno i.

XLIX.

Facultas visitoribus avocandi ad se quascumque causas occasione visitationis in aliis tribunalibus et coram

¹ Forsan in pro et legendum (R. T.).

Eiusdem visitationis secretarium deputat.

Cum facultate exercendi omnia quae ad dictum munus quomodolibet spectare possunt.

Mandat ordinationibus seu decretis, etc. dicti secretarii manu et signo munitis, omnino fidem dari, tam in iudicio, quam extra.

Horatur, ut bene se gerat in isto munere.

aliis iudicibus antea ceptas vel instructas, ac in statu in quo reperiuntur¹.

Urbanus Papa VIII,

Venerabilibus fratribus Ulpiano archiepiscopo Theatino, necnon Raphaëli Zacynthiensi, Octavio Caballicensi, Ludovico olim Adriensi, Antonio Casertano et Alexandro nuper Hieracensi episcopis.

Venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem.

Causae huius constitutionis.

Ut in proseguendo visitationis ecclesiarum et piorum locorum huius almae Urbis nostrae munere, ad quod vos nominatim ex episcoporum ordine delegimus, causae occurrentes omni, qua fieri potest, celeritate, iustitiâ mediante, terminentur, quantum cum Domino possumus, providere volentes:

Facultas visitoribus avocandi ad se quascumque causas occasione dictae visitationis coram quibusvis iudicibus pendentibus, easque manu regia et prout iuris fuerit terminandi.

§ 1. Motu proprio, et ex certâ scientiâ nostrâ, vobis, ut, ultra alias facultates per diversas nostras in simili formâ Brevis expeditas litteras vobis attributas, omnes et singulas causas occasione visitationis huiusmodi, coram quibuscumque iudicibus, tam ordinariis quam delegatis, pendentes et etiam instructas, in statu et terminis in quibus reperiuntur, cum omnibus et singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis et connexis, totoque negotio principali, ad vos, auctoritate nostrâ, avocare, illasque summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figurâ iudicii, solâ facti veritate inspectâ et manu regiâ, audire, cognoscere, et sine debito, prout iuris fuerit, terminare,

Necnon in ecclesiis, in quibus missarum oneribus ad altare privilegiatum satisfieri una die non potest dicta onera, seu ipsorum partem ad aliud vel alia altaria privilegiata et non privilegiata

§ 2. Praeterea (ubi contigerit alicui altari, etiam pro defunctis privilegiato, seu cappellae, tam magnum missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum legatis impositum esse, ut singulis diebus praescriptis nequeat illis satisfieri) quicquid magis ad Dei honorem, eccle-

¹ Haec, serius data, haec ponitur ratione materiae (R. T.).

siarum utilitatem, salutemque animarum eorum, qui legata pia reliquerunt, etiam per translationem partis missarum huiusmodi ad aliud altare seu altaria, etiam non privilegiata, videritis expedire, re tamen diligenter perspectâ, statuere et ordinare¹, ut in eis commodius ac plenius pie defunctorum voluntati satisfiat, transferre, ceteraque omnia et singula in praemissis, et circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna, etiam si talia sint vel fuerint quae magis specialem, specificam et expressam requirerent mentionem, facere, dicere, gerere et exequi libere et licite possitis et valeatis, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, plenam et amplam facultatem concedimus et imperitumur.

§ 3. Non obstantibus quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xi iulii MDCXXIV, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 11 iulii 1624, pontif. an. i.

[.]

Hispaniarum rex, eiusque ministri a censuris absolvuntur, in quas incurrerant, ob exactum quoddam vectigal ab ecclesiasticis in oppido Matrili, absque Sedis Apostolicae licentiâ².

Charissimo in Christo filio nostro Philippo, Hispaniarum regi catholico, Urbanus Papa VIII.

Charissime in Christo fili noster, salutem et apostolicam benedictionem.

Singularia³ atque eximia maiestatis tuae in nos et Apostolicam Sedem fidei et de-

¹ Lege: ac (ut in eis... satisfiat) ut supra transferre (R. T.).

² Ex regest. in Secret. Brev.

³ Edit. Main. legit Singulari (R. T.).

transferendi et commutandi, et alia providendi.

Derogatio contrariis.

Exordium.

votionis merita promerentur, ut votis tuis, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuamus¹.

Regii ministri
votum quod-
dam ab eccle-
siasticis quoque
exegerant in op-
pido Matrili.

§ 1. Cum itaque, sicut maiestatis tuae nomine nobis nuper expositum fuit, pro fabrica palatii charissimae in Christo filiae nostrae Isabellae, Hispaniarum reginae catholicae, coniugis tuae, certa quaedam gabella in oppido Matrili Toletanae dioecesis super rebus comestibilibus seu victualibus, per ministros seu officiales tuos imposita, a personis ecclesiasticis exacta fuerit, contra sacrorum canonum et generalium conciliorum, necnon Bullae in die Coenae Domini legi ac publicari consuetae dispositionem:

Eos a censu-
ris, in quas huc
de causa incur-
rerant, absolvit
Pontifex.

§ 2. Nos, maiestatis tuae ac ministrorum tuorum praedictorum conscientiae securitati consulere, teque ac illos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, supplicationibus maiestatis tuae nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, te ac ministros tuos praedictos a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, per te et ministros tuos praemissorum occasione quomodolibet incurris, dummodo tamen a similibus in posterum committendis omnino abstineatis, apostolicam auctoritate, tenore praesentium, absolvimus et liberamus, dictasque poenas ac pecunias, ad quaecumque summam ascendentes, extra² gabellam per eosdem ministros seu officiales tuos ab ecclesiasticis, ut praefertur, exactas, tibi et illis gratiose remittimus et condonamus.

Contraria tollit.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Penitentiam
vero a confes-
sario ipsis in-

§ 4. Volumus autem, ut poenitentiam, quam confessarius idoneus tibi et ministris

¹ Edit. Main. legit *annuamus* (R. T.).

² Potius lege *propter*, vel *ex gabella* (R. T.).

tuis praedictis propter praemissa duxerit iniungendam, adimplere omnino teneamini, alioquin praesentes nullae sint.

iniungendam per
eos adimpleri
iubet.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXIX martii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 martii 1624, pontif. an. I.

LI.

Confirmatio privilegiorum, exemptionum, et aliarum gratiarum, hospitali S. Ioannis Hierosolymitani concessorum¹.

Urbanus Papa VIII,

ad perpetuam rei memoriam.

Universalis Ecclesiae regimini per ineffabilem divinae sapientiae providentiam, meritis licet insufficientibus, praepositi, inter multiplices pastoralis officii curas, illam peculiari sollicitudine libenter amplectimur, qua privilegia, gratiae et indulta militiis et hospitalibus quibuslibet, ad maiorem Dei gloriam, suaeque Ecclesiae sanctae exaltationem, illius vero hostium profligationem pie, provideque instructis, a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris concessa, quo maioris validitatis munimine subsistant, apostolicae confirmationis patrocinio muniantur, prout, rerum, temporisque qualitatibus debite pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Proemium.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, alias felices recordationis Leo X, Clemens VII, Paulus III, Pius IV, et Pius V, Romani Pontifices praedecessores nostri², inter alia privilegia et indulta dilectis filiis magno magistro ac conventui hospitalis S. Ioan-

Leo X et alii
Pontifices multa
privilegia con-
cesserunt hospi-
tali, et eius per-
sonis, ac inter
alia exemerunt
a solutione de-
cimarum et alio-
rum onerum.

¹ De hac militia vide Const. xv Anastasii IV in tom. II, pag. 618 (R. T.).

² Vide amplissimam de hac re Constit. XI Pii IV, in tom. VII, pag. 31, nec non Pii V Constit. CXVIII, ibid., pag. 726 (R. T.).

nis Hierosolymitani a Sede Apostolica concessa, eundem et pro tempore existentem magnum magistrum, baiulivos, castellanum empostae, priores, praeceptores, milites, familiares, aliasque personas hospitalis huiusmodi, necnon etiam subditos, vassallos, colonos et servitores, et alios in eorum obsequiis et dicti hospitalis beneficiis quomodolibet nuncupatis existentes, etiam presbyteros curam animarum exercentes, quamdiu illam exercent¹, et in illorum obsequiis forent, illorumque animalia, praedia, domos, molendina et bona quaecumque, quae obtinebant, ac in posterum obtinerent et possiderent, a solutione et exactione decimarum, censuum, iurium, etiam synodali, et canonicarum portionum, seu charitativi subsidii, aut iucundi adventus, seu quartae, aut alias quomodolibet, aut aliorum quorumcumque onerum, sub certis modo et forma exemerint et liberaverint, prout in diversis ipsorum praedecessorum desuper confectis litteris plenius continetur;

Et quia Ordinariorum et aliarum personarum molestabantur, Gregorius XIII et alii Pontifices dicta privilegia approbarunt, ac perturbari districtus prohibuerunt.

§ 2. Et, licet ipsi milites et aliae personae praedictae non debuissent a quocumque contra dictorum privilegiorum tenorem et formam molestari, perturbari vel inquietari, cum ipsi non modo eorum facultatibus et fortunis, verum etiam sanguini et vitae pro tuitione fidei catholicae non parcant; nihilominus (cum diversi locorum Ordinarii, ac parochialium ecclesiarum rectores, et multae capitulares personae, id sibi omnino iuxta sacri Concilii Tridentini decreta licere asserentes, eosdem magnum magistrum, baiulivos, castellanum empostae, priores, praeceptores, milites et personas diversis oneribus contra eorum privilegia praegravarent, illosque ad decimas, census, subsidia, etiam charitativa, congruas portiones, iucundum adventum, *Pastor bonus*, aut alias nun-

¹ Forsan legendum *exercent* (R. T.).

cupata onera, et etiam iura synodalia cogere praesumerent in maximum ipsius hospitalis detrimentum et gravamen) felices recordationis Gregorius XIII, Sixtus V, Gregorius XIV¹, similiter praedecessores nostri, ex certa scientia et apostolicae potestatis plenitudine, omnia et singula privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates et alias gratias eisdem magno magistro et conventui quomodolibet concessa confirmantes, approbantes et innovantes, eos super praemissis quomodolibet molestari, inquietari ac perturbari districtius prohibuerunt.

Pius IV concessit eidem conventui nunciandi et dismembrandi beneficia facultatem.

§ 3. Et praeterea, cum, inter alia, felices recordationis Pius Papa IV, praedecessor noster, eisdem magno magistro et conventui, inter cetera privilegia, prioratus, baiulivatus, castellaniam empostae, commendas et alia eiusdem hospitalis beneficia libere unendi et dismembrandi facultatem concessisset;

Quam alii Pontifices confirmaverunt.

§ 4. Et nihilominus a quibusdam quandoque dubitaretur, an ante vel post mortem possessorum unio seu dismembratio ipsa fieri posset ac deberet: idem Gregorius praedecessor, ad tollendum omne dubium et ambiguitatem quae in praemissis in futurum oriri poterant, ut quandoque eis videretur, sive ante sive post mortem possessorum, prioratus, baiulivatus, castellaniam empostae et alia eiusdem Ordinis beneficia unire et dismembrare libere et licite possent et valerent, necnon omnia et singula privilegia et exemptiones praedictas etiam ad confratres et donatos eiusdem hospitalis extendi debere, decrevit et declaravit; ac decretum et declarationem huiusmodi, aliaque praemissa, felices recordationis Clemens VIII, Paulus V, Gregorius XV, Romani Pontifices, similiter praedecessores

¹ Litteras Greg. XIII habes in tom. VIII, pagina 320; illas Sixti V, ibid. pag. 765; tandem Greg. XIV in tom. IX, pag. 407 (R. T.).

nostri, approbarunt et confirmarunt, prout in eorundem praedecessoris litteris plenius continetur¹.

¹ Nunc Pontifex privilegia, gratias, exemptiones, immunitates per alios Pontifices magno magistro et conventui concessas approbat et confirmat.

§ 5. Nos itaque, attendentes praeclara eiusdem hospitalis erga fidem catholicam et Sedem Apostolicam promerita, ac cupientes, ut ipsa privilegia, exemptiones, et gratiae eo firmiter subsistant, quae saepius ab eadem Sede confirmata extiterint, magnum magistrum, priores, baiulivos, castellanum empostae, praeceptores, milites et fratres, et eorum singulos, singularesque dicti hospitalis personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, necnon omnium et singulorum privilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, libertatum et gratiarum per praedictos et alios quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac Sedem Apostolicam hospitali praedicto, illiusque magno magistro, conventui, et fratribus, militibus, aliisque personis praedictis concessorum, ac litterarum desuper confectarum tenores praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, non ad magni magistri et conventus hospitalis huiusmodi, aut alicuius alterius super hoc pro eis nobis oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia, et de mera nostra liberalitate, ac apostolicae potestatis plenitudine, omnia et singula privilegia indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates et alias gratias, eisdem magno magistro et conventui quomodolibet concessa, apostolicam auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque perpetuae et inviolabilis

¹ Has non puto hucusque esse in Bull. (R. T.).
² Forsan legendum quo (R. T.).

firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplementemus.

§ 6. Decernentes praesentes litteras ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarii vocati non fuerint, notari, impugnari, vel invalidari minime posse, minusque sub quibuscumque similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, limitationibus, restrictionibus et derogationibus comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas esse; sicque ab omnibus censi,

§ 7. Et ita per quoscumque iudices et commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditoras, ac S. R. E. cardinales (sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate) iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 8. Quocirca dilectis filiis in regnis Hispaniarum et Neapolitano nostris et Sedibus Apostolicae pro tempore existentibus nuntiis, ac curiae causarum camerae apostolicae generali auditori, per praesentes motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem magni magistri et conventus fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra eosdem magnum magistrum et conventum confirmatione, approbatione, decreto, et aliis praemissis pacifice uti, frui, et gaudere;

Clausulas praeservativas ponit.

Ita iudicari statuit.

Deputat exequutores.

non permittentes eos per Ordinarios praedictos aut quoscumque alios contra praesentium tenorem quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari; contradictores quolibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas huiusmodi incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, interdictumque ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contraria tollit.

§ 9. Non obstantibus pie memoriae Bonifacii Papae VIII, etiam praedecessoris nostri de una, et concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, ac aliis quibusvis apostolicis, necnon in provincialibus et synodalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus constitutionibus, ordinationibus, necnon (iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis personis, etiam praedictis locorum Ordinariis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu et scientia similibus, et consistorialiter, et de fratrum nostrorum consilio, in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore per-

mansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§ 10. Eorundem autem praedecessorum vestigiis inhaerentes volumus, quod (felicitis recordationis Pii V, xxii septembris anno vi¹, ac Gregorii XIII praedecessorum nostrorum litteris, sub annulo Piscatoris xxv novembris anno ix² pontificatum suorum expeditis, in suo robore et efficacia permanentibus) praesentes litterae ecclesiarum et personarum in his quae ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Concilii Tridentini huiusmodi omnino servari, debere intendimus, minime comprehendant;

§ 11. Ac quod praesentium litterarum transumptis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticae constitutae munitis, in iudicio et extra illud, ubique locorum, plena et indubitata, eademque prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxix martii mdcxxiv, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 martii 1624, pontif. anno I.

LII.

Confirmatio litterarum Gregorii XV, quibus Congregatio monachorum Ordinis

¹ Quas Pii V litteras vide in tom. vii, pag. 943 (R. T.).

² Huiusmodi Gregorii XIII litterae leguntur in tom. vii, pag. 360 (R. T.).

*S. Benedicti Helvetiorum ab Ordinariorum iurisdictione eximitur*¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Aliàs a felicis recordationis Gregorio XV praedecessore nostro emanarunt litterae tenoris subsequenti videlicet:

Gregorius Papa XV,
ad perpetuam rei memoriam.

Onerosa pastoralis officii cura, meritis licet imparibus, nobis ex alto commissa postulat, ut ea quae religiosorum quomodolibet prospero statui, felicitique progressui conducunt, libenter concedamus, prout conspicimus salubriter in Domino expedire. Itaque dilectos filios abbates et monachos Ordinis sancti Benedicti Congregationis Helvetiorum specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus eorumdem monachorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Congregationem praedictam, eiusque monasteria et loca regularia, illorumque abbates, monachos, et bona quaecumque, ab omni iurisdictione, visitatione, correctione, et superioritate quorumcumque Ordinariorum (ita ut illi in Congregationem, monasteria, loca regularia, eorumque abbates et monachos huiusmodi aliquam iurisdictionem vel superioritatem, quovis praetextu et ex quacumque causa, habere et exercere non possint, sine tamen praedictis iurium, quae dictis Ordinariis in regulares exem-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

ptos, vigore Concilii Tridentini et constitutionum apostolicarum, tamquam Sedis Apostolicae delegatis competunt) apostolica auctoritate, tenore praesentium, eximimus et liberamus. Decernentes praesentes litteras semper et perpetuo validas et efficaces esse et fore, ac Congregationi, monasteriis, locis regularibus, ac abbatibus et monachis huiusmodi in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, Ordinariis praedictis, et quibusvis aliis, in contrarium praemissorum, quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vigesima maii MDCXXII, pontificatus nostri anno II.

§ 2. Cum autem, sicut abbates et monachi praedicti nobis nuper exponi fecerunt, ipsi plurimum cupiant, praeinsertas litteras huiusmodi, pro firmiori illarum subsistentia, apostolicae nostrae confirmationis robore communiri; nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut eorum desideriis huiusmodi annuere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, abbates et monachos praedictos specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab

Et confirmantur.

homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praemissorum dumtaxat assequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praeinsertas Gregorii praedecessoris huiusmodi litteras, ac omnia et singula in eis contenta, apostolica auctoritate, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem, ac praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac abbatibus et monachis praedictis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et debitae executioni demandari; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§ 4. Non obstantibus omnibus illis, quae dictus Gregorius praedecessor in suis litteris huiusmodi voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx¹ martii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 30 martii 1624, pontif. an. I.

LIII.

Declaratio Constitutionis xxii superius positae de habitu Fratrum Minorum.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Referat tenor Constitutionis cit. in rubrica.

§ 1. Nuper, cum causa inter dilectos filios fratres nostros Ordinis Minorum S. Fran-

¹ Erronee, ut puto, edit. Main. in textu legit 3 martii, nam ad marg. legit 30 (n. r.).

cisci Capuccinos nuncupatos ex una, ac fratres eiusdem Ordinis strictioris Observantiae ex altera partibus, de et super re assumptione calepodiorum, et distinctione habitus, ad praescriptum bullarum per diversos Romanos Pontifices praedecessores nostros emanatarum, agitata, ac de mandato nostro in congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. Romanae Ecclesiae cardinalium negotiis regularium praepositorum proposita et examinata fuisset, eisdem fratribus strictioris Observantiae, quatenus calepodia reassumere, soleasque ubique per totam Italiam deponere, nec eas imposterum reassumere deberent, sub excommunicationis latae sententiae, ac privationis vocis activae et passivae, necnon, quoad superiores, etiam suspensionis ab officiis, ipso facto incurrendis poenis, iniunximus, et aliàs prout in nostris desuper in simili forma Brevis, sub die x ianuarii proxime praeteriti, expeditis litteris¹, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

§ 2. Nunc autem, cum experientia docuerit, nonnullos ex dictis fratribus strictioris Observantiae calepodis uti aegre posse; nos, fratres strictioris Observantiae huiusmodi specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus earum² nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, superioribus eorum dem fratrum strictioris Observantiae, fratribus senio confectis, aut qui ita infirmi fue-

Sequitur apud declaratio.

¹ Quis vide supra, pag. 97 huius tomi (n. r.).
² Potius legeretur eorum (n. r.).

rint, ut calepodia deferre non valeant, ut in domibus regularibus huiusmodi, necnon itinerantibus dumtaxat, qui iter saltem unius diei cum calepodis habere non possunt, non autem quaestuantibus, soleas cum calcaneo usque ad talos circiter, superiori autem pedis parte unicâ tantum fasciâ usque ad digitos in circa coopertas deferre, absque poenarum et censurarum incursu, libere et licite possint et valeant, super quibus eorundem superiorum conscientiam oneramus, concedendi et indulgendi licentiam, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, concedimus et impertimur. Decernentes, eosdem fratres strictioris Observantiae praemissorum occasione nullo modo molestari, perturbari aut inquietari posse seu debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus literis nostris praedictis, ac omnibus illis, quae in eis volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manualicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhibetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxxi martii mdcxxiv, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 31 martii 1624, pontif. anno 1.

LIV.

Extensio facultatis archiepiscopo Cretensi concessae visitandi insulam Cretae¹.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev. — Deputationem huius archiepiscopi in visitatorem insulae Cretensis vide superius in Constit. xv pag. 82.

Venerabili fratri
Lucae archiepiscopo Cretensi,
Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Aliàs de tuâ prudentiâ et catholicae religionis zelo plurimum in Domino confisi, motu proprio et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, te nostrum et Sedis Apostolicae generalem et specialem visitatorem, reformatorem et delegatum in totâ insulâ Cretensi, apostolicâ auctoritate, fecimus, constituimus et deputavimus, tibi que certas tunc expressas facultates concessimus et impartiti sumus, prout in diversis nostris in simili formâ Brevis expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

§ 2. Nunc autem; christifidelium in Zacynthi, Cephaloniae et Coreyrae insulis existentium animarum saluti, quantum nobis ex alto conceditur, consulere volentes, motu, scientiâ et deliberatione similibus, te in insulis praedictis nostrum pariter et eiusdem Sedis generalem et specialem visitatorem, reformatorem et delegatum, cum omnibus et singulis facultatibus in dictis litteris expressis, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, facimus, constituimus et deputamus; tibi que per easdem praesentes committimus et mandamus, ut, tamquam noster et Sedis praedictae specialiter delegatus, venerabiles fratres Marcum Antonium archiepiscopum Naxiensem in civitate Cretensi commorantem, ac Marcum episcopum Cacycolicensem et Cephaloniae in eadem civitate degentem, et a suis ecclesiis a quadriennio absentem, auctoritate nostrâ moneas, ut quamprimum ad residentiam suam se transferant, inde non decessuri, nisi ex causâ per te approbandâ; et, si monitioni tuae huiusmodi non paruerint, contra ipsos procedas iuxta decretorum

Archiepiscopi Cretensis, in visitatorem totius insulae deputati.

Extenduntur facultates.

Derogatio contrariorum.

Transumptorum fides.

Concilii Tridentini dispositionem, vel ut citius dictis ecclesiis provideatur iuxta cap. II *De officio delegati*, in 6. Praeterea suffraganeos tuos ad residentiam in suis ecclesiis compellas, et venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus negotio propagandae in universo mundo fidei praepositis significes, qui ex eis non resideant; nec non visitationum copias authenticas ad eosdem cardinales transmittas, ac informationes sumas, extraiudiciales tantum, de vitâ, moribus et pastoralis officio venerabilis etiam fratris episcopi Thinensis, et de illius populi statu quoad religionem, eorumque copias authenticas ad eosdem cardinales transmittas.

§ 3. Non obstantibus omnibus illis, quae in litteris praedictis volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1 aprilis mdcxxiv, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 1 aprilis 1624, pontif. an. 1.

LV.

Prorogatio duorum mensium favore Caroli Barberini, pontificiarum militiae, arciumque Perusinae et Anconitanae praefecti, eiusque locatentium, ad iuramentum in manibus cardinalis S. R. E. camerarii praestandum, et inventarium dictarum arcium conficiendum².

Dilecto filio nobili viro Carolo Barberino, nostro secundum carnem fratri germano, totius militiae S. R. E. gubernatori generali,

Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Singularia multiplicum virtutum merita, quibus personam tuam a Domino novimus

¹ Potius legendum earumque (B. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

Derogatio contrariorum.

Extensio.

insignitam, suo iure poscunt, ut te, fraterno secundum carnem vinculo nobis coniunctum, ac filiali reverentiâ et devotione nos prosequentem, amplioribus in dies favoribus et gratis libenter completamur.

§ 1. Aliàs siquidem te totius nostrae et sanctae Romanae Ecclesiae militiae, tam equestris quam pedestris, gubernatorem generalem, necnon Perusinae et Anconitanae civitatum et arcium nostrarum praefectum, sive castellanum, cum iurisdictione, auctoritate, facultatibus, honoribus, oneribus, provisionibus, stipendiis, salariis solitis et consuetis, sub certis modo et formâ tunc expressis, fecimus, constituimus et deputavimus.

§ 2. Volentes inter alia, quod tu, ac locumtenens tuus de ipsas arces bene et fideliter custodiendo, nobisque viventibus, ad nostram, defunctis vero, ad sacri venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium collegii, seu successoris nostri Romani Pontificis canonice intrantis, instantiam, tenendo et restituendo, ac de conficiendo inventarium tormentorum et rerum omnium in dictis arcibus existentium, et illud manu notarii publici confectum intra mensem, postquam possessionem ipsarum arcium adeptus fuisses, ad praesidentes clericos camerae nostrae apostolicae transmittendo, in manibus dilecti filii nostri et sanctae Romanae Ecclesiae camerarii debitum praestares in formâ solitâ iuramentum, ac dictum locumtenens idoneam cautionem praestare teneretur, et aliàs, prout in diversis nostris desuper in simili formâ Brevis expeditis litteris¹, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

§ 3. Cum autem, sicut nobis innotuit, tu dictum inventarium in praedictis ar-

¹ Huiusmodi litteras hucusque deesse puto (B. T.).

Urbanus Carolus Barberinus Romanae Ecclesiae militiae et arcium Perusinae et Anconitanae praefectum constituitur.

Invenit locumtenens ut ille, cuiusque locumtenens iuramentum in manibus cardinalis camerarii praestaret infra mensem.

Dictumque terminum ad alios duos menses prorogatur.

cibus, seu earum alterâ, infra mensem huiusmodi, seu aliâs forsân non confeceris, nec iuramentum prædictum in dicti camerarii manibus forsân post lapsum mensis huiusmodi præstiteris, neque idem locumtenens iuramentum intra dictum tempus, seu aliâs forsân neque dictam cautionem præstiterit, ut præfertur:

Emolumenta que omnia a die suae assumptionis in Pontificem decursa solvi mandat.

§ 4. Nos, te præmissorum meritorum intuitu amplioris gratiae favore prosequi volentes, motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ ac merâ liberalitate nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, te, necnon locumtenentes tuos, quatenus opus sit, adversus lapsum temporis ad conficienda inventaria huiusmodi, necnon cautionem et iuramentum præstandum, tibi et illis respective, ut præfertur, præfixi, ac aliâs, in pristinum, et eum, in quo antea quomodolibet eras, et ipsi erant, statum, tenore praesentium, omnino restituimus, reponimus et plenarie reintegramus: tibi et illis ad eadem inventaria, per te, seu locumtenentes tuos, seu alium, vel alios, quem, sive quos, ad hoc duxeris deputandum, vel deputandos, conficienda et transmittenda, necnon cautionem præstandam, ut præfertur, terminum duorum mensium a datâ praesentium computandum concedimus.

Aliaque eius locumtenentibus concedit.

§ 5. Volumusque, et apostolicâ auctoritate earundem tenore praesentium decernimus, quod inventaria prædicta, si quae etiam post lapsum temporis huiusmodi facta fuerint, similiter valeant et suffragentur, quodque, ob iuramentum in manibus dicti camerarii post lapsum temporis prædicti præmissorum occasione forsân præstitum, ad aliorum iuramentorum præstationem nullo modo tenearis, provisionesque, stipendia, salaria et emolumenta, tam prædictorum, quam Asculanae et Beneventanae, aliarumque arcium ca-

1 Rectius si qua (R. T.).

stellani, et officiorum quorumcumque tibi hactenus demandatorum, a die nostrae ad summi apostolatus apicem assumptionis currere debeant, tibi et ab eadem die omnino debeantur, ac persolvi, praestarique, quatenus persoluta et praestita non sint, debeant, omni et quacumque contradictione cessante;

§ 6. Quodque iuramenta, per eosdem locumtenentes tuos præmissorum occasione contra litterarum prædictarum tenorem forsân præstita, valeant et suffragentur, nec ipsi ad aliorum iuramentorum præstationem teneantur; et si ipsi vel aliorum aliqui iuramenta huiusmodi nondum præstiterint, illa in manibus personae a te deputandae praestare valeant.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die III aprilis MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 3 aprilis 1624, pontif. an. I.

LVI.

Confirmatio decreti Congregationis Concilii, quo statuitur nihil prorsus esse solvendum episcopis, aut eorum officialibus, pro exhibendâ ratione bonorum, eleemosynarum, testamentorum et legatorum a fratribus Congregationis Ioannis Dei.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Gaspar Diaz Campomanes, Congregationis Ioannis Dei procurator generalis, quod aliâs a venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus Concilii Tridentini interpretibus emanavit decretum tenoris subsequentis, videlicet:

Sacram Congregationem vestram humiliter precatur Franciscus Gaspar Diaz Cam-

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

Recensetur Congregationis Concilii decretum.

pomanes, procurator generalis religionis Ioannis Dei, ut dignetur declarare:

An religio sua teneatur aliquid solvere Ordinariis et eorum officialibus pro exhibendâ ratione bonorum, eleemosynarum, testamentorum et legatorum, quae suis hospitalibus donantur.

Sacra Congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum censuit nihil prorsus esse solvendum episcopis, aut eorum officialibus, pro eiusmodi rationibus exigendis.

ANTONIUS cardinalis CAETANUS.

Procurator generalis petit illud confirmari.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Gaspar plurimum cupiat, decretum huiusmodi, pro firmiori illius subsistentiâ, apostolicae nostrae confirmationis robore communiri; nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi desuper opportune providere de benignitate apostolicâ dignemur.

Confirmat Urbanus.

§ 3. Nos igitur, dicti Gasparis desideriis huiusmodi annuere, illumque specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, decretum praesentium huiusmodi, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, illique apostolicae firmitatis robur adicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulas apostolice.

§ 4. Decernentes decretum huiusmodi necnon praesentes litteras valida, firma et efficacia esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac

ab omnibus, ad quos spectat et in futurum spectabit, inviolabiliter observari; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super hijs a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem, quod praesentium transumptis etiam impressis, etc.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XIV aprilis MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 14 aprilis 1624, pontif. an. I.

LVII.

Indictio iubilaei universalis pro anno MDCXXV, ac suspensio quarumcumque aliarum indulgentiarum dicto anno durante.

Urbanus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Omnes gentes plaudite manibus, iubilate Deo in voce exultationis: non enim ut in veteri lege sacerdotalis buccinae clangore, sed apostolicae vocis oraculo, sacrosanctum iubilaei annum, iam Regis seculorum beneficio appropinquantem, vobis evangelizamus; annum divino cultui dicatum, ac ferventioribus christianae pietatis studiis destinatum; annum remissionis, ac veniae, tempus acceptabile, dies salutis. Licet enim nulla excurrant tem-

Obstantium derogatio.

Et angelizat ap. proprium quantum ad iubilaeum celebrationem.

pora, quae, divinae largitatis muneribus secunda, spiritualibus nos non cumulent bonis, ac numquam ad ineffabilem Dei misericordiam, eius adspirante gratia, nobis aditus praeccludatur; nihilominus tot, tantaque eo anno ad hominum sanctificationem beneficia caelitus promanant, ut pene omnes sacros thesauros divina munificentia in christifideles diffundere videatur. Quapropter si quinquagesimus annus, quem Deus Moysen sanctificare iussit, incredibili hebraeorum plausu, atque inaestimabili gaudio excipiebatur, quanto magis decet christianum orbem sacro iubilaei anno recurrente laetari? Laboriosa eo tempore agriculturae opera intermittebantur, nunc proprio quisque parcens labori, fructus, quos Christi Domini, Deiparae Virginis, ac Sanctorum merita protulerunt, uberri- mos percipit; districta tunc praedia, alienique iuris effecta recuperabantur, nunc virtutes, dona et merita, quibus peccando merito exuimur, liberali Dei misericordia recipimus; exules tunc patriam repete- bant, nunc ad caelum, unde exulantes in hac lacrymarum valle misere perer- ramus, iter nobis praemonstratur et ape- ritur.

§ 1. Vos igitur, catholici principes, qui tot decorum praerogativis insigniti ad chri- stianam pietatem promovendam arctiori- bus, quam ceteri, obligationis nexibus ob- stricti estis, vos omnes, christifideles, quos Romana Ecclesia materno gremio com- plectitur, ad iucundissimam sacrosancti huius iubilaei celebrationem, paternam, quae urget nos, charitate vocamus et invitamus, ac quasi tubam exaltantes vocem nostram prophetica in vos oracula convertimus, et clamamus: Audite haec, omnes gentes, auribus percipite, qui habitatis orbem; adveniunt dies poenitentiae ad redimenda peccata, ad salvandas animas; appropin- quat tempus, quo Dei misericordia eos tandem convertat, quos sera eius ulciscendi

voluntas diu toleravit; humanae vitae bre- vitatem vobis ipsi ob oculos proponite; cogitate, nos instar aquae dilabi, ac vitam nostram velut a texente praecidi. Et quam- vis nonnulli ex Romanis Pontificibus, prae- decessoribus nostris, eidem iubilaei anno concelebrando praescriptum olim temp- oris spatium provide arctantes, tam solem- nem culparum remissionem, divinaeque iustitiae debitarum poenarum relaxatio- nem intra angustiores annorum limites contraxerint; nihilominus, ob paucitatem dierum nostrorum, paucis illam reditu- ram¹ putantes, quaeramus Dominum dum inveniri potest, invocemus eum dum prope est. Venite ergo ad locum, quem elegit Dominus, ascendite ad mysticam hanc Hierusalem, tot, tantisque a Deo be- neficiis auctam, tot muneribus cumulatam, ut vere de ea dicatur fluminis impetum lactificare civitatem Domini, caelestium nempe fluminis gratiarum, cuius oppor- tunam irrigatione fidelium animae fecun- dantur. Venite et afferte Domino gloriam nomini eius, adorate Dominum in atrio sancto eius. Illic, filii dilectissimi, vere confitebimini Deo in Ecclesia magna, in populo gravi laudabitis eum; quandoqui- dem haec est ceterarum ecclesiarum Ma- gistra, prima catholicae religionis Sedes, Mater credentium, orbis Caput, Vertex re- rum. Quapropter et caelestes benedictio- nes, quas sitis, hic non ex rivulis petetis, sed haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris, aquas videlicet saluberrimas, quibus haustis, efficietur in vobis fons aquae salientis in vitam aeternam.

§ 2. Haec igitur nos prae oculis atque in votis habentes, Romanorumque Ponti- ficum praedecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, et eorum pium ac saluber- rimum institutum relinquentes, de venera- bilium fratrum nostrorum S. R. E. car-

¹ Erronee edit. Main. et Cherub. Lugdunen- sis legunt *reddituram* (R. T.).

iubilaei ce- lebrationem in proximum an- num MDCCXXV in- dicit et pluri- simam imparti- tur indulgenti- am visitanti- bus quatuor pa- triarchales Ur- bis ecclesias.

dinalium assensu, iubilaei celebrationem in annum proximum MDCCXXV, a primis ve- speris vigiliae Nativitatis Domini Nostri Iesu Christi proxime futurae inchoandam, et per totum annum ipsum finiendam, auctoritate Dei omnipotentis et beatorum apostolorum Petri et Pauli ac nostris, quanto maximo possumus animi nostri gaudio, ad ipsius Dei gloriam et catho- licae Ecclesiae exaltationem indicimus et promulgamus. Quo ipso iubilaei anno du- rante, omnibus utriusque sexus christifi- delibus vere poenitentibus et confessis, qui ecclesiam Lateranensem, B. Petri et Pauli apostolorum necnon S. Mariae Ma- ioris de Urbe basilicas, semel saltem in die, per triginta continuos aut interpel- latus¹ dies, si Romani vel incolae Urbis, si vero peregrini aut alii exeri fuerint, per quindecim saltem dies devote visita- verint, et pro ipsorum fidelium ac totius christiani populi salute pias ad Deum pre- ces effuderint, plenissimam omnium pec- catorum suorum indulgentiam, remissio- nem ac veniam misericorditer in Domino concedimus et impartimur.

Impeditis be- nigne providet.

§ 3. Et quoniam evenire potest, ut ex- iis, qui hac de causa iter aggressi fuerint, vel ad Urbem se contulerint, aliqui in via, aut etiam in ipsa Urbe, morbo vel alia legitima causa impediti, aut morte praeventi praefinito dierum numero non completo, ac ne quidem fortasse inchoato, praemissa exequi, ac ecclesiam et basili- cas huiusmodi obire nequeant; nos, pia, promptaeque illorum voluntati, quantum in Domino possumus, benigne favere cu- pientes, eosdem, vere poenitentes et con- fessos, praedictae indulgentiae et remis- sionis participes perinde fieri volumus, ac si ecclesiam et basilicas praedictas die- bus a nobis praescriptis reipsa visitassent.

Praelatis prae- cipit, ut omnes

§ 4. Vos autem, venerabiles fratres no-

¹ Sic omnes edit.; sed *interpolatos lege* (n. T.).

stri, patriarchae, primates, archiepiscopi et episcopi, in partem sollicitudinis nostrae vocati, capite tubas argenteas, quarum usus est in iubilaeo, adhibete praedica- tionem verbi Dei, et praenuntiate populis gaudium magnum, ut sanctificentur, et Dei iuvante gratia parati sint ad ea caelestia dona capienda, quae bonorum omnium largitor Deus filiis dilectionis suae per ministerium humilitatis nostrae praepara- vit. Ad caelestia munera in hac Urbe percipienda vocate coetum, congregate populum, sanctificate ecclesiam, docete oves fidei vestrae creditas, quia advenae et peregrini sumus in hac vita, et civitatem hic permanentem non habemus, sed futu- ram inquirimus. Docete omnes, si unquam aliam, nunc potissimum iras, rixas, con- tentiones, et inveterata odia extinguenda propter Christum; nunc praecipue omnes carnis sordes esse detergendas, ut templum Dei mundum sit, et unusquisque vas suum possideat in honore et sanctificatione, et portet Deum in corpore suo. Docete eos nunc maxime scelera detestanda esse, dandamque operam, ne quis christiano nomine abutatur. Docete, sacros indulgentiarum thesauros lucrandi spem omnem inanem esse, nisi quis contrito et humiliato corde se ipsum praeparare, et chri- stianis operibus exercere studeat. Qui au- tem divitiis abundant, aperiant viscera sua, fratrum suorum pauperum inopiam sublevent, praecipue vero erga peregrinos Romam venientes misericordes sint, et sanctam hospitalitatem Deo gratissimam, et quam vetustissimi illi christiani etiam inter persecutionum fluctus diligentis- sime coluerunt, ipsi quoque multa hila- ritate spiritus renovent, atque observent, faciantque sibi amicos de mammona in- quitatis, ut recipiantur in aeterna taber- nacula. Admonete etiam omnes, ut orent pro regibus et principibus christianis, ut quietam et tranquillam vitam agamus, et

moneant et in- stituant ad pia opera peragen- da pro huius- modi iubilaei consequitione.

pax ac concordia perpetuo conservetur. Postremo docete eos, cum sanctam peregrinationem susceperint, qua modestiâ, qua devotione, qua fraternae pacis observantiâ connecti eos oporteat, ut sint Christi bonus odor in omni loco. Praebete autem vos ipsos, fratres venerabiles, et omne clementerum, exemplum in primis honorum operum et formam gregis, ut vestrae virtutis ac religionis veluti sale ceteri condiantur, et omnem peccati putredinem abhorreant, et denique omnes unanimes in uno spiritu christianae charitatis, atque in omni sanctitate et iustitiâ Deo serviamus.

Principes quoque hortatur ad pia opera et praecipue ad peregrinis subveniendum ardentius.

§ 5. Hortamur quoque et rogamus in Domino charissimos in Christo filios nostros imperatorem electum, ac reges et principes omnes catholicos, ut quo plura et magis illustria beneficia ab Eo, per quem reges regnant, acceperunt, tanto ardentius, ut par est, ad Dei gloriam procurandam pio zelo excitentur; praecipue vero fratrum nostrorum episcoporum et superiorum antistitem pastorem sedulitatem et vigilantiam adiuvent, et magis a suis magistratibus ac ministris adiuvari mandent, ut improborum licentia coerceretur, et honorum studia eorum regia ope et gratiâ foveantur; maxime autem erga peregrinos beneficentiam et liberalitatem exercent, curentque ut tutis incedant itineribus, et nullâ hominum perditorum vexatione perturbentur; sed hospitalibus, domibus et publicis hospitibus amanter excepti, et comite et rebus ad vitam necessariis recreati, sine ullâ concussionem et iniuriâ institutum iter laeti peragant, et cum gaudio in patriam revertantur: his enim hostiis reges potissimum et principes Deum sibi placabilem reddent, ut diu in terris felices vivant, et demum in aeterna tabernacula recipiantur ab illis ipsis pauperibus, erga quos misericordiam exercuerint, in quibus Christus pascitur et nutritur.

§ 6. Ut vero praesentes litterae ad omnium fidelium in quibuscumque locis existentium¹ notitiam facilius perveniant, volumus earum exemplis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, ac personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae sigillo munitis, eandem prorsus fidem haberi, quae haberetur iisdem praesentibus, si exhibitae forent vel ostensae.

An. C. 1624

Exemplis huius Constitutionis credi mandat.

§ 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae indictionis, promulgationis, concessionis, impartitionis, hortationis, rogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius, se noverit incursum.

Sanctio poenalis.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXIV, III kalendas maii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 aprilis 1624, pontif. anno I.

Anno a Nativitate Domini MDCXXIV, indictione VII, die vero XVI maii, pontificatus Sanctissimi in Christo Patris et Domini nostri D. Urbani Papae VIII anno I, suprascriptae litterae apostolicae lectae et publicatae fuerunt in atrio basilicae Principis apostolorum de Urbe per me infrascriptum abbreviatorem de curiâ.

AUGUSTINUS HURANDUS, Abbr. de Curia.

Anno Domini MDCXXIV, indictione VII, die XVII maii, pontificatus Sanctissimi Domini nostri Urbani VIII, pontificatus sui I, suprascriptae litterae apostolicae publicatae et affixae fuerunt ad valvas basilicarum S. Ioannis Lateranensis et Principis apostolorum de Urbe, ac cancellariae apostolicae, et in acie Campi Florae, dimissis ibidem earumdem litterarum originalibus appensis per ali-

¹ Male edit. Main. legit existentibus (R. T.).

quod temporis spatium, et exinde amotis, deinde dimissis earumdem litterarum copiis affixis, ut moris est, per nos Camillum Fundatum et Brandimartem Latinum praelibati Sanctissimi Domini nostri Papae cursores.

OCTAVIUS SPADA, magister cursorum.

LVIII.

Sequitur suspensio aliarum indulgentiarum hoc anno sancto durante.

Urbanus Episcopus
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Relatio praedictae indictionis iubilaei.

Cum nuper iubilaei celebrationem a vigiliâ Nativitatis Domini nostri Iesu Christi anni proxime venturi inchoandam¹, et usque ad finem eiusdem anni duraturam, universo populo christiano de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium assensu indixerimus, ac omnibus utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, qui beatissimorum Petri et Pauli apostolorum basilicas, et S. Ioannis Lateranensis ac B. Mariae Maioris de Urbe ecclesias visitarent, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, remissionem et veniam concesserimus, prout in nostris nuper desuper confectis litteris plenius continetur:

Suspensio omnium aliarum indulgentiarum et facultatum absolventi durante hoc anno iubilaei.

§ 1. Cupientes, ut christianae nationes, ex omnibus terrarum orbis locis in alma Urbe nostrâ in fidei ac religionis unitate congregatae, eodem pietatis ac devotionis spiritu basilicas et ecclesias praedictas, quo maximo fieri poterit concursu, durante eodem iubilaeo visitent et frequen-

¹ Puto erroneam lectionem sic esse emendam, ad instar § 2 Const. praecedentis, ut supra pag. 145 a: Cum nuper iubilaei celebrationem in annum proxime venturum, a vigiliâ Nativitatis D. N. I. C. proxime futurae inchoandam (R. T.).

tent, multorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum exemplo adducti, omnes et singulas indulgentias, etiam perpetuas, et peccatorum remissiones, ac facultates et indulta absolventi, etiam in casibus Sedi Apostolicae reservatis, etiam in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis, quibusvis ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, domibus, militiis, ordinibus, etiam mendicantium, congregationibus, confraternitatibus, etiam laicorum, universitatibus et piis locis, illorumque ordinibus, capitulis, conventibus, magistris, superioribus, et tam secularibus quam quorumvis etiam mendicantium Ordinum regularibus personis, coronisque, granis, imaginibus et numismatibus ex metallo, seu quacumque aliâ materiâ confectis, tam singulariter quam universaliter, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam nos, etiam ad instantiam imperatoris, regum, ducum et aliorum principum, aut ipsis etiam imperatori, ducibus et principibus, vel aliis quacumque aliâ mundanâ, vel ecclesiasticâ dignitate, etiam speciali notâ dignâ fulgentibus, etiam ad instar iubilaei, aut aliâs quomodocumque, et ex quibusvis causis et occasionibus, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam motu proprio et ex certâ scientiâ, ac aliâs quomodolibet concessis (quorum omnium tenores, formas, derogationes et decreta praesentibus pro expressis haberi volumus) apostolicâ auctoritate, de eorundem fratrum consilio et assensu ac apostolicae potestatis plenitudine, suspendimus et suspensas esse declaramus, easque et ea, eodem anno durante, nulli prodesse aut suffragari debere; irritum quoque et inane decernimus, si secus super his a quoquam, quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Et prohibitio
eas publicandi.

§ 2. Quocirca per praesentes, auctoritate apostolicâ, praecipimus et mandamus, ne interim aliae, quam indicti a nobis praedicti iubilaei, indulgentiae, sive publice sive privatim, quovis praetextu, ubivis locorum et gentium, sub excommunicationis eo ipso incurrendae, aliisque arbitrio Ordinariorum infligendis poenis, publicentur vel nuntientur, aut in usum demandentur.

Derogatque
contrariis.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon ecclesiarum, monasteriorum, conventuum, ordinum, congregationum, hospitalium, confraternitatum, universitatum, collegiorum et locorum, aliorumque praedictorum (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus et indultis apostolicis, illis, eorumque superioribus et personis, ac aliis quibuscumque, per eosdem Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos, et dictam Sedem, eiusque legatos, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, et ex quibusvis causis, concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus (etiâ in illis caveatur expresse, quod sub similibus vel dissimilibus suspensionibus nequaquam comprehendantur, nisi de illis specialis et individua mentio fiat), illis aliâ in suo robore permanentibus, ad effectum praemissum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum
fides.

§ 4. Et quia difficile nimis esset, praesentes quocumque, ubi illis opus fuerit, perferri, volumus earum exemplis, etiam impressis, notarii publici manu, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae obsignatis, eandem prorsus fidem, in iudicio et extra, ubique locorum adhiberi, quae adhiberetur praesentibus, si essent exhibitae vel ostensae. Nulli ergo

omnino hominum liceat hanc paginam nostrae suspensionis, declarationis, decreti, praeepti, mandati et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius, se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXIV, sexto nonas maii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 2 maii 1624, pontif. an. I.

Anno a Nativitate Domini Nostri Iesu Christi MDCXXIV, indictione VII, die vero XVII mensis maii, pontificatus SS. in Christo Patris et D. N. D. Urbani, divinâ providentiâ Papae VIII, pontificatus sui anno I, supradictae litterae apostolicae publicatae et affixae fuerunt ad valvas basilicarum S. Ioannis Lateranensis, Principis apostolorum de Urbe, ac cancellariae apostolicae, et in acie Campi Florae, dimissis ibidem earundem litterarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, et exinde amotis, deinde dimissis earundem litterarum copiis affixis, ut moris est, per nos Camillum Fundatum de Cesis, et Brandimartem Latinum SS. D. N. Papae praelibati cursores.

OCTAVIUS SPADA, magister cursorum.

LIX.

Super solutione centum quinquaginta millium scutorum pro munitione civitatis Mediolanensis¹.

Venerabili fratri episcopo Interamneni
Urbanus Papa VIII.
Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Ex illo die, quo, mirabilia faciens nobiscum Dominus, militantis Ecclesiae suae

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Exordium

principatum humilitati nostrae, nullo licet meritorum suffragio, credit, etsi nihil antiquius habuerimus, quam ecclesiasticas personas, quas in visceribus gerimus charitatis, a quibusvis gravaminibus et oneribus immunes praeservare; nihilominus, dum ea, quae publicae securitati tuendae opportuna sunt, nostrorum temporum conditionem, aliaque permulta accuratissimâ aestimatione perpendimus, facere non possumus, quin divino implorato praesidio, rectam sacrorum canonum normam aliquâ mansuetudine interdum deflectamus, ac nonnulla quamvis difficilia apostolicâ largitate benigne indulgeamus. Hoc enim pacto efficitur, ut, et christiana respublica maioribus eximatur incommodis, et, quos novis augemus beneficiis, ad debitum Apostolicae Sedi¹ praestandum obsequium alacriores reddantur.

Philippo IV. rex Hispaniarum, civitates nonnullas ducatus Mediolanensis fortaliteri munire statuit.

§ 1. Sane carissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum rex catholicus, qui etiam ducatus Mediolanensis in temporalibus dominus existit, nobis nuper exponi fecit, quod ipse, provide considerans, ducatum huiusmodi nullis forte fortaliteri sive propugnaculis munitum existere, quo autem eundem Statum tenuiori expensâ et minori militum praesidio tucatur, civitates Novariensem, Alexandrinam, Cremonensem, et Laudensem, necnon loca Valentiae, Padi et Mortarae in finibus eiusdem Status existentia munire decrevit.

Petitque, ut huius rei ecclesiastici quoque contribuant.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, in muniendis civitatibus et locis praedictis ingenti pecuniarum vi opus, aerariumque ipsius Philippi regis valde exhaustum et attritum sit, ex munitioneque huiusmodi totius Status, ac tam cleri, quam populi securitati prospiciatur, communitatum vero, ac universitatum, et hominum eiusdem Status, propter eorum inopiam praesertim ex bellis praeteritis

contractam, ad totam impensam necessariam supportandam facultates non suppetant, nisi clerus et ecclesiastici quoque, qui ab omni genere onerum cameralium etiam exempti existunt, eo aliquid conferant: nobis propterea idem Philippus rex per dilectum filium Paulum Raudensem fisci regii eiusdem ducatus Mediolanensis advocatum, a dilecto pariter filio nobili viro Gomesio Suarez de Figueroa et Corduba Ferae duce Status Mediolanensis gubernatore ad nos hac de causâ missum, humiliter supplicari fecit, ut his rebus opportune providere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 3. Nos igitur, attendentes ex praemissis non solum communitatum, ac universitatum, et hominum praedictorum, sed etiam personarum ecclesiasticarum, locorumque piorum dicti Status, eorumque bonorum securitatem provenire, ac dicti Philippi regis petitionibus, hac in parte, quantum cum Domino possumus annuendum esse censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium, quibus negotium huiusmodi mature examinandum et nobis referendum commisimus, consilio, fraternitati tuae praesentes committimus et mandamus, ut, stantibus praemissis, ac vocato clero et personis ecclesiasticis, tam secularibus quam cuiusvis Ordinis regularibus, eisdem clero et personis ecclesiasticis tam secularibus (his, quoad curata, quorum annui redditus summam quadraginta ducatorum auri de camera secundum communem aestimationem non excedant, necnon his, quorum beneficiorum fructus in quotidianis distributionibus consistunt, qui pro tertia illarum parte tantum conferre debeant, dumtaxat exceptis) quam cuiuscumque, etiam Mendicantium, Ordinis, congregationis ac societatis, etiam necessario exprimentorum, ac etiam duodecim

Pontifex committit episcopo Interamneni contributionem centum quinquaginta millium ducatorum huiusmodi ecclesiarum quinquaginta annis perhibentur.

¹ Edit. Main. legit *Sedis* (n. r.).

illarum congregationum, quae cum camera apostolica tempore felicitis recordationis Pii Papae V praedecessoris nostri de subsidio ordinario concordarunt, ac quarumcumque militiarum, etiam S. Iohannis Hierosolymitani, regularibus, ac seminariarum, et hospitalium quorumcumque, etiam actu hospitalitatem servantium, ceterorumque collegiorum ecclesiasticorum, necnon monasteriorum utriusque sexus, bona et redditus ac iura, cuiusvis qualitatis sint ac quocumque nomine nuncupata, ac pensiones ecclesiasticas, quantumvis liberas, immunes et exemptas, percipientium¹, in eodem Statu possidentibus, vel quasi, respective, ut pro undecimâ parte summae per laicos in id opus conferendâ² (quae tamen CL millia scuta monetae romanae in totum non excedat) in quinque annis ad minus, in fine cuiuslibet anni, ab anno videlicet MDCXXV incipiendis, ad rationem summae triginta millium scutorum similium, vel minoris, quolibet anno (nisi laici maiori gaudeant dilatione, quo casu etiam ecclesiasticos eâ etiam gaudere volumus), pro ratâ suâ iuxta taxam ante faciendam persolvendâ, in expensas munitionis civitatum et locorum praedictorum contribuere libere et licite possint et valeant, auctoritate nostrâ apostolicâ, absque spe ullius prorogationis, licentiam et facultatem concedas et impertiaris.

¹ Eique necessarias ad id tribuit facultates.

§ 4. Dantes tibi plenam et liberam facultatem et auctoritatem taxam contributionis, pro dictâ undecimâ parte, et dictis quinque seu ulterioribus annis huiusmodi durantibus, per ecclesiasticos seculares et regulares, ut praefertur, persolvendâ, proportionabiliter faciendi et praescribendi, ac deinde huiusmodi taxam ab omnibus et singulis, ad quos spectabit, singulis annis dicto quinquennio seu maiori tempore durante exigi, et penes aliquem, fide et

¹ Subintellige *personis* (R. T.).

² Videretur potius legend. *conferendae* (R. T.).

facultatibus idoneum, seu locum ecclesiasticum arbitrio tuo eligendum tutum et securum, realiter deponi, et, ad ipsius Philippi regis seu Gomesii praedicti gubernatoris, seu eius in huiusmodi successorum, requisitionem, tuumque mandatum, deputatis munitionum, civitatum et locorum praedictorum in dictum usum dumtaxat consignari procurandi (ita tamen ut ab ecclesiasticis huiusmodi collatio non fiat, nisi factâ prius exactione et solutione ratae laicorum, ac operibus munitionum huiusmodi inceptis, et pro ratâ constructis); quoscumque vero solvere recusantes vel differentes, etiam exemptos et Apostolicae Sedi immediate subiectos, per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, cogendi et compescendi; ac demum omnia et singula in praemissis et circa ea necessaria et quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi et exequendi, ac auxilium brachii secularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi.

§ 5. Volumus autem, ut exactio contributionis, per dictos ecclesiasticos persolvendâ², per personas similiter ecclesiasticas tantum a te deputandas fiat, rataque, a dictis ecclesiasticis, ut praefertur, percipienda, in alios usus, quam munitionem civitatum et locorum huiusmodi pro quibus confertur, nullatenus convertatur, super quo etiam tuam, et dictorum Philippi regis et Gomesii gubernatoris, necnon ministrorum ad id deputatorum sive deputandorum conscientiam oneramus;

§ 6. Quodque, iuxta ordinationem concilii Viennensis, calices, libri, ceteraque ecclesiarum ornamenta, divino cultui dicata, ex causâ pignoris capi, percipi vel distrahi, aut aliâ quomodolibet occupari non debeant; ac praeterea, ut ultra summam CL millia scutorum huiusmodi nihil amplius ab iisdem personis ecclesiasticis

¹ Exactionem vero per ecclesiasticos fieri mandat.

² Sacra veto vasa et suppellectilia distrahi vetat.

¹ Aptius legeretur *persolvendae* (R. T.).

exigatur, sub poenis in sacris canonibus contentis ipso iure incurrendis.

Obstantia tollit.

§ 7. Non obstantibus quibuscumque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinibus, ac ecclesiarum et monasteriorum Status huiusmodi et Ordinum quorumcumque (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem monasteriis, ecclesiis et Ordinibus, illorumque capitulis, collegiis, superioribus et personis, sub quibuscumque tenore et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliâ, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, eorum tenores¹ praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

¹ Coloniam portionem, ut vocant, praeservat.

§ 8. Per praesentes autem non intendimus quidquam innovare super portione, quam *colonica* vocant, neque circa illam ullum praeiudicium quoquo modo inferre aut illatum esse ecclesiasticis, quominus possint et valeant ecclesiasticae libertatis et exemptionis iura occasione dictae portionis sibi, eorumque² ecclesiis, colonis ac bonis competentia quandocumque et ubicumque omnibus iuris remediis, ac etiam per censuras ecclesiasticas, tueri et defendere, non secus ac si praesentes nullatenus emanassent; quodque expensae, pro tuis et familiae tuae usibus occasione praemissorum subeundae, per ministros lai-

¹ Erronee edit. Main. legit *tenoribus* (R. T.).

² Edit. Main. legit *eorum* (R. T.).

cos, non autem per ecclesiasticos persolvantur.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x maii MDCXXIV, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 10 maii 1624, pontif. an. 1.

LX.

Moderatio litterarum Gregorii XV super divisione provinciarum fratrum Minorum de Observantia S. Francisci Reformatorem regni Siciliae.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Aliâs a felicitis recordationis Gregorio Papa XV praedecessore nostro emanarunt litterae tenoris sequentis, videlicet:

Gregorius Papa XV, ad perpetuam rei memoriam. Nuper, pro parte dilecti filii Innocentii a Clusa Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia Reformatorem nuncupatorum professoris nobis exposito, quod omnes Ordinis et Reformationis huiusmodi regulares domus in universo Siciliae regno consistentes unam tantum provinciam constituebant; experientia vero compertum erat, unum dumtaxat custodem totam huiusmodi provinciam, quae circuitus octingentorum milliarum existit, nisi eques incederet, visitare non posse, id vero regularibus dicti Ordinis institutis, apostolicâ auctoritate confirmatis, repugnare, ac praeterea gravissima inter fratres ipsius provinciae inconvenientia et perturbationes exoriri, cum occurrentes eorum necessitates suo superiori manifestari¹ nequibant:

§ 1. Nos, supplicationibus dicti Innocentii, suo ac tunc existentis custodis et maioris partis aliorum fratrum dictae provinciae nominibus nobis tunc humiliter porrectis, inclinati, voluimus, et apostolicâ

¹ Pontificatus tenorem Brevis Gregorii XV.

² Causae huiusmodi divisionis.

¹ Provincia dividitur in tres valles.

¹ Potius legendum *manifestare* (R. T.).

auctoritate praecepimus et mandavimus, quod in proximâ tunc futurâ congregatione fratrum Reformatorem provinciae huiusmodi, per eundem tunc existentem custodem habendâ, eadem provincia in tres provincias, iuxta tres valles, nempe de Mazara, Demona et Noto, ita ut unusquisque dictorum fratrum Reformatorem ipsius provinciae in propriis domibus regularibus cuiusque ex tribus vallibus huiusmodi, ex qua oriundus esset, degere deberet, prout desuper ab eiusdem provinciae visitatore et custode decretum fuisset, auctoritate praedictâ divideretur ac separaretur, dividique ac separari omnino deberet, prout in nostris in simili formâ Brevis sub die XIV february proxime praeteriti desuper expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

§ 2. Nunc autem, felici eorumdem fratrum gubernio ac directioni, quantum nobis ex alto conceditur, per amplius consulere volentes, supplicationibus dicti Innocentii nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, dilecto filio visitatori eorumdem fratrum iam destinato per praesentes committimus et mandamus, ut capitulum quamprimum celebret, in eoque provinciam praedictam, iuxta litterarum huiusmodi formam et tenorem, separet et dividat.

Eligatur custos in unaquaque custodia.

§ 3. Insuper, quod in eodem capitulo tres custodes modo infrascripto eligantur, videlicet ut a vocalibus domorum regularium cuiuslibet vallis et custodiae unus dicti Ordinis professor in eadem valle et custodia oriundus in custodem, nec non tres discreti custodiales eiusdem vallis eligantur, a quibus ea custodia regatur et gubernetur, prout a fratribus Minoribus dicti Ordinis, Cappuccinis nuncupatis, in eodem regno existentibus, fieri assentitur, ac iisdem modo et formâ, et non aliter, divisiones et electiones fiant.

§ 4. Et quia in eodem regno nonnulli dicti Ordinis professores exteri et diversarum nationum reperiuntur, ad tollendam omnem difficultatem, iis tempus sex mensium concedatur ad deliberandum, in quam custodiam et vallem se velint recipere, et factâ deliberatione huiusmodi, nec illi nec ex eodem regno oriundi fratres huiusmodi de unâ ad aliam vallem, absque licentiâ vicarii generalis fratrum Reformatorem dicti Ordinis ac unanimi consensu custodum et discretorum custodialium utriusque vallis et custodiae, transire possint, et si eos ad aliam custodiam transire contigerit, in illâ per decennium votum passivum habere nequeant.

Fratres exteri infra sex menses eligant sibi custodiam.

§ 5. Praeterea, ad obviandum perturbationibus, quae ex controversiâ oriri possent, quis sigilla habere debeat, iisdem sigillis, quae cum imagine sancti Michaëlis archangeli ad praesens reperiuntur, cum etiam ab aliis fratribus Reformatis Italiae habeantur, amplius custodes praedicti non utentur; sed pro valle et custodia de Mazara cum beati Matthaei de Agrigento; et pro valle et custodia de Noto cum sanctae Luciae, ac pro valle et custodia Demona cum sanctorum Martini, Placidi et sociorum imaginibus sigilla respective fiant. Custodes autem, pro negotiis in dictis vallibus et custodiis pro tempore occurrentibus, socium, qui eos in scribendo coadiuvet, habere possint, cum titulo et nomine scriptoris, non autem secretarii, qui propterea nullo privilegio, nullâque exemptione gaudeat, sed praecedentiam sibi ratione antianitatis in regione competentem dumtaxat habeat. Quodque praemissis omnibus et singulis non parentes, seu rebelles, excommunicationis ac privationis vocis activae et passivae poenas ipso facto incurrant, apostolicâ auctoritate praedictâ, tenore praesentium, statuimus et ordina-

Designatur sigillum unicuique custodiae.

Custos habeat scriptorem.

1 Edit. Main. legit qui (R. T.).

mus. Decernentes nihilominus irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus omnibus illis, quae in praedictis litteris volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die ultimâ martii MDCXXII, pontificatus nostri anno II.

Causae moderationis.

§ 6. Cum autem, sicut dilecti filii Benignus a Genua minister generalis eiusdem Ordinis, necnon Aloysius de Cruce eorumdem fratrum Reformatorem in totius Siciliae regnis visitator apostolicus, nobis nuper exponi fecerunt, circa interpretationem quarundam clausularum in constitutione praedictâ contentarum varia dubia, non sine multâ eorumdem fratrum perturbatione, divini cultus detrimento exoriantur, videlicet, ut a vocalibus domorum regularium cuiuslibet vallis et custodiae unus dicti Ordinis professor in eadem valle et custodia oriundus in custodem eligatur, necnon, si fratres ad aliam vallem transire contigerit, in illâ per decennium votum passivum habere nequeant; ac etiam super istius verbi *oriundus* significatione, nonnullique pariter inter eosdem fratres reperiuntur, qui similiter in dubium revocant, cuius ipsi vallis sint:

Declarat quomodo observandae sint clausulae.

§ 7. Nos praemissis, quantum cum Domino possumus, benigne consulere, necnon Benignum et Aloysium praedictos specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati extiterint, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, clausulas

praedictas ad constitutionum generalium eiusdem Ordinis dispositionem, auctoritate praedictâ, tenore praesentium, reducimus et moderamur: quo autem ad verbum *oriundus* spectat, unumquemque dictorum fratrum in eisdem vallibus ad praesens existentium, qui in eius pacificâ seu quasi-possessione reperitur, effectu praedictarum litterarum gaudere; posterioris vero dubii declarationem in capitulo sive congregatione custodiali, ad hunc effectum faciendâ, fieri atque de cetero usum et praxim dicti Ordinis servari debere; irritumque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus. Non obstantibus praemissis et omnibus illis, quae in praesentibus litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die X maii MDCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 10 maii 1624, pontif. anno I.

LXI.

Confirmatio litterarum Gregorii XIII et Clementis VIII quibus declaratur per onera ecclesiasticis secularibus et regularibus Bononiensibus imposita nullum praeiudicium privilegiis et exemptionibus hospitali S. Ioannis Hierosolymitani aliis concessis inferri.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Alias a felicis recordationis Gregorio PP. XIII et Clemente VIII Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris emanarunt litterae tenoris subsequentis, videlicet:

§ 1. *A tergo:* Dilectis filiis, magistro et conventui hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani. *Intus vero:* Gregorius Papa XIII. Dilecti filii, salutem et apostolicam benedictionem.

Gregorii XIII litterae reconstruntur.

Decretum alias, etiam auctoritate hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani ad operum solutionem in ci-

1 Ex Regest. in Secret. Brév.